

Tinatawag na “Mga Bilang” ang librong ito dahil nagsisimula ito sa mga bilang ng isang senso ng bayang Hebreo. Para rin dito ang sinasabi sa introduksyon sa Levitico: ang mga senso, mga pangyayari at mga deklarasyon ni Yawe kay Moises ay isang paraan lamang ng paglalahad sa mga batas na tinipon o inedit ng mga pari ng Israel pagkatapos ng panahon ni Moises.

Pero hindi gawa-gawa lamang ang lahat ng nasa kasaysayang ito: batay ito sa matatandang tradisyong may kinalaman sa panahon ng pananatili sa disyerto. Makikita ang mga ito partikular sa mga Kabanata 11-14 at 20-25 na umuulit nang ilang beses sa mga pangyayari sa Exodo sa ibang kaanyuan. Pagkatapos ng paglabas sa Ehipto, inilalahad ang aklat ng Mga Bilang bilang isang martsa ng bayan ng Diyos patawid sa disyerto. Sa pagmamartsang ito, nag-iipon ang bayan ng mga karanasang kikintal sa buong hinaharap nito.

Ang senso ng labindalawang tribu

1 • ¹Sa unang araw ng ikalawang buwan ng ikalawang taon pagkaalis nila sa lupain ng Ehipto, nagsalita si Yawe kay Moises sa Toldang Tagpuan sa disyerto ng Sinai: ²“Itala ninyo ang buong pamayanan ng Israel, ayon sa mga angkan at ang sambahayan ayon sa ama, bilangin ang lahat ng lalaki. ³Ilista ninyong dalawa ni Aaron ang lahat ng lalaking may dalawampung taong gulang pataas na puwedeng makipagdigma, ayon sa kani-kanilang mga pangkat.

⁴Tutulungan kayo ng isang lalaki sa bawat tribu, na siyang pangulo ng kanyang sambahayan ayon sa ama. ⁵Ito ang mga pangalan ng mga tutulong sa inyo:

sa Ruben: si Elisur na anak ni Seder. ⁶Sa Simeon: si Selumiel na anak ni Surishaddai. ⁷Sa Juda: si Naason na anak ni Aminadab. ⁸Sa Isacar: si Netanel na anak ni Suar. ⁹Sa Zabulon: si Eliab na anak ni Helon. ¹⁰Sa mga anak ni Jose: sa Efraim: si Elisama na anak ni Amihud; at sa Manases: si Gamaliel na anak ni Pedasur. ¹¹Sa Benjamin: si Abidan na anak ni Gideon. ¹²Sa Dan: si Ahiezer na anak ni Amishaddai. ¹³Sa Aser: si Pagiel na anak ni Ocran. ¹⁴Sa Gad: si Eliasaf na anak ni Deuel. ¹⁵Sa Neftali: si Ahira na anak ni Enan.”

¹⁶Ito ang mga ipinahayag sa pamayanan na mga pinuno ng mga tribu ayon sa mga pina-kaama, mga ulo ng mga angkan ng Israel.

¹⁷Kaya kinuha nina Moises at Aaron ang mga lalaking ito na sila mismo ang pumili, ¹⁸at tinipon ang buong pamayanan sa unang araw ng ikalawang buwan. Inilista ang lahat na may dalawampung taong gulang pataas, at binilang ang kanilang mga pangalan at pamilya, ayon sa angkan at sambahayan ayon sa pinakaama, ¹⁹gaya ng iniutos ni Yawe kay Moises. Ito ang paglilista sa kanila sa disyerto ng Sinai.

²⁰Binilang ayon sa mga angkan at sambahayan ang mga inapo ni Ruben na panganay ni Israel, na may dalawampung taong gulang pataas at puwedeng makipagdigma: ²¹46,500 ang nailista sa tribu ng Ruben.

²²Binilang ayon sa mga angkan at sambahayan ang mga inapo ni Simeon, na may dalawampung taong gulang pataas at puwedeng makipagdigma: ²³59,300 ang nailista sa tribu ng Simeon.

²⁴Binilang ayon sa mga angkan at sambahayan ang mga inapo ni Gad, na may dalawampung taong gulang pataas at puwedeng makipagdigma: ²⁵45,650 ang nailista sa tribu ng Gad.

²⁶Binilang ayon sa mga angkan at sambahayan ang mga inapo ni Juda, na may dalawampung taong gulang pataas at puwedeng makipagdigma: ²⁷74,600 ang nailista sa tribu ng Juda.

²⁸Binilang ayon sa mga angkan at sambahayan ang mga inapo ni Isacar, na may dalawampung taong gulang pataas at puwedeng makipagdigma: ²⁹54,400 ang nailista sa tribu ng Isacar.

³⁰Binilang ayon sa mga angkan at sambahayan ang mga inapo ni Zabulon, na may dalawampung taong gulang pataas at puwedeng makipagdigma: ³¹57,400 ang nailista sa tribu ng Zabulon.

³²Binilang ayon sa mga angkan at sambahayan ang mga inapo ni Jose, na may dalawampung taong gulang pataas at puwedeng makipagdigma: ³³40,500 ang nailista sa tribu ng Efraim. ³⁴Binilang rin ayon sa mga angkan at sambahayan ang mga inapo ni Manases, na may dalawampung taong gulang pataas at puwedeng makipagdigma: ³⁵32,200 ang nailista sa tribu ng Manases.

³⁶Binilang ayon sa mga angkan at sambahayan ang mga inapo ni Benjamin, na may dalawampung taong gulang pataas at puwedeng makipagdigma: ³⁷35,400 ang nailista sa tribu ng Benjamin.

³⁸Binilang ayon sa mga angkan at sambahayan ang mga inapo ni Dan, na may dalawampung taong gulang pataas at puwedeng makipagdigma: ³⁹62,700 ang nailista sa tribu ng Dan.

⁴⁰Binilang ayon sa mga angkan at sambahayan ang mga inapo ni Aser, na may dalawampung taong gulang pataas at puwedeng makipagdigma: ⁴¹41,500 ang nailista sa tribu ng Aser.

⁴²Binilang ayon sa mga angkan at sambahayan ang mga inapo ni Neftali, na may dalawampung taong gulang pataas at puwedeng makipagdigma: ⁴³53,400 ang nailista sa tribu ng Neftali.

⁴⁴Ito ang mga nailista sa sensong ginawa

• **1.1** Ano ang ibig sabihin ng sensong ito ng Israel na may maraming pag-uulit at ng mahusay na ayos ng mga kampo ng labindalawang tribu? Medyo katulad ito ng isang magandang eksena sa drama: makikita ang Israel bilang isang bayang may kaayusan, papunta ang

mga hukbo ni Yawe para sakupin ang lupang pangako. Nangunguna ang kalalakihan ng tribu ng Levi o mga Levitang responsable sa pagsamba. Kaya naiintindihan nating bayang “banal” ang bayang ito na nakatalaga sa Diyos.

nina Moises at Aaron at ng labindalawang pinuno ng Israel, isa para sa bawat angkan ayon sa pinakaama. ⁴⁵⁻⁴⁶ Ang kabuuan ng mga Israelitang may dalawampung taong gulang pataas at puwedeng makipagdigma na nailista ayon sa kani-kanilang mga sambahayan: 603,550.

⁴⁷ Hindi naman kasamang inilista ang mga Levita sa kanilang tribu. ⁴⁸ Sinabi nga ni Yawe kay Moises: ⁴⁹ “Huwag mo nang ilita ang tribu ng Levi at huwag isama sa ibang mga Israelita. ⁵⁰ Itatalaga mo ang mga Levita para sa Tirahan ng Pahayag, sa lahat ng kasangkapan nito at sa lahat ng naroon. Sila ang magpapasan ng Tirahan at ng lahat ng kasangkapan nito. Sila ang maglilingkod dito at titira sa paligid ng Tirahan. ⁵¹ Kung ililipat ang Tirahan, ang mga Levita ang magkakalag nito; at kung magkalkampo ang Tirahan, ang mga Levita ang magtatayo nito. At mamamatay naman ang sinumang tagalabas na lumapit doon.

⁵² Magkakampo ang mga Israelita sa kani-kanilang mga lugar, sa paligid ng kani-kanilang bandila, ayon sa kani-kanilang mga batalyon. ⁵³ Magkakampo naman ang mga Levita sa paligid ng Tirahan ng Pahayag para hindi bagsakan ng galit ang pamayanan ng Israel. Kaya ang mga Levita ang mamamahala sa Tirahan ng Pahayag.”

⁵⁴ At ginawa nga ito ng mga Israelita gaya ng iniutos ni Yawe kay Moises.

Ang “mga hukbo ng Israel”

2 ¹ Sinabi ni Yawe kina Moises at Aaron: ² “Magkakampo ang mga Israelita sa paligid ng kani-kanilang bandila, sa ilalim ng bandila ng kani-kanilang sambahayan; magkakampo sila sa harap at sa paligid ng Toldang Tagpuan. ³ Nasa silangan, paharap sa sinisikatan ng araw, ang mga nasa bandila ng kampo ng Juda at nakaayos nang grupu-grupo. Pinuno ng Juda si Naasong anak ni Aminadab, ⁴ at umabot sa 74,600 ang kanyang batalyon ayon sa senso.

⁵ Nasa tabi naman nila ang tribu ng Isacar. Si Netanel na anak ni Suar ang kanilang pinuno ⁶ at umabot sa 54,400 ang nailistang nasa ilalim niya.

⁷ Sumunod naman ang tribu ng Zabulon. Si Eliab na anak ni Helon ang kanilang pinuno, ⁸ at umabot sa 57,400 ang nailistang nasa ilalim niya.

⁹ Kabuuan ng mga nailista sa kampo ng Juda: 186,400 ayon sa kani-kanilang mga batalyon. Sila ang mangunguna sa paglakad.

¹⁰ Nasa gawing timog naman ang bandila ng kampo ng Ruben na nakaayos nang grupu-

grupo. Si Elisur na anak ni Sedeur ang kanilang pinuno, ¹¹ at umabot sa 46,500 ang kanyang batalyon ayon sa senso.

¹² Nasa tabi nila ang tribu ng Simeon. Si Selumiel na anak ni Surishaddai ang kanilang pinuno, ¹³ at umabot sa 59,300 ang mga nailistang nasa ilalim niya.

¹⁴ Pagkatapos nama’y ang tribu ng Gad; si Eliasaf na anak ni Deuel ang kanilang pinuno, ¹⁵ at umabot sa 45,650 ang mga nailistang nasa ilalim niya.

¹⁶ Kabuuan ng mga nailista sa kampo ng Ruben: 151,450 ayon sa kani-kanilang mga batalyon. Sila ang pangalawa sa paglakad.

¹⁷ Ganito aalis ang Toldang Tagpuan: nasa gitna ng mga kampo ang kampo ng mga Levita. Kung paano sa kampo, gayon din sa paglakad: ang bawat isa sa sariling lugar, ayon sa kanyang kanyang bandila.

¹⁸ Nasa gawing kanluran ang bandila ng kampo ng Efraim na nakaayos nang grupu-grupo. Si Elisama na anak ni Amihud ang kanilang pinuno, ¹⁹ at umabot sa 40,500 ang mga nailistang nasa ilalim niya.

²⁰ Katabi nila ang tribu ng Manases. Si Gamaliel na anak ni Pedasur ang kanilang pinuno, ²¹ at umabot sa 32,200 ang mga nailistang nasa ilalim niya. ²² Sumunod naman ang tribu ng Benjamin. Si Abidan na anak ni Gideoni ang kanilang pinuno, ²³ at umabot sa 35,400 ang mga nailistang nasa ilalim niya.

²⁴ Kabuuan ng mga nailista sa kampo ng Efraim: 108,100 ayon sa kani-kanilang mga batalyon. Sila ang papangatlo sa paglakad.

²⁵ Nasa gawing hilaga ang bandila ng kampo ng Dan na nakaayos nang grupu-grupo. Si Ahiezer na anak ni Amishaddai ang kanilang pinuno, ²⁶ at umabot sa 62,700 ang mga nailistang nasa ilalim niya.

²⁷ Nasa tabi nila ang tribu ng Aser. Si Pagiel na anak ni Ocran ang kanilang pinuno ²⁸ at umabot sa 41,500 ang mga nailistang nasa ilalim niya. ²⁹ At ang tribu ng Neftali. Si Ajira na anak ni Enan ang kanilang pinuno, ³⁰ at umabot sa 53,400 ang mga nailistang nasa ilalim niya.

³¹ Kabuuan ng mga nailista sa kampo ng Dan: 157,600 ayon sa kanilang mga bandila. Ito ang mahuhuli sa paglakad.”

³² Ito ang mga Israelitang nailista ayon sa mga sambahayan ng kanilang mga ama-ama. Kabuuan ng mga nailista: 603,550 ayon sa kani-kanilang mga batalyon sa mga kampo.

³³ Hindi inilistang kasama ng ibang mga Israelita ang mga Levita, ayon sa iniutos ni Yawe kay Moises.

³⁴ Tinupad ng mga Israelita ang lahat ng

iniutos ni Yawe kay Moises. Ayon sa kani-kanilang mga bandila sila nagkampo at umalis, ang bawat isa ayon sa sariling angkan at sambahayan ng kanilang mga ama-ama.

Ang tribu ng Levi

3 • ¹Narito ang mga inapo nina Aaron at Moises nang kausapin ni Yawe si Moises sa Bundok Sinai. ²Narito ang mga pangalan ng mga anak ni Aaron: si Nadab ang panganay, si Abihu, si Eleazar at si Itamar. ³Ito ang mga pangalan ng mga anak ni Aaron, na paring pinahiran at itinalaga sa pagpapari. ⁴Ngunit namatay sa harap ni Yawe sina Nadab at Abihu nang mag-alay sila ng di-banal na apoy sa harap ni Yawe sa disyerto ng Sinai; at wala silang anak. Kaya sina Eleazar at Itamar ang naging pari kasama ang kanilang amang si Aaron.

⁵Sinabi ni Yawe kay Moises: ⁶“Ipatawag mo ang tribu ng Levi at iharap mo sila sa paring si Aaron para tulungan nila siya. ⁷Sila ang tutupad sa kanyang tungkulin at ng buong pamayanan sa harap ng Toldang Tagpuan sa paglilingkod sa Tirahan. ⁸lingatan nila ang lahat ng gamit ng Toldang Tagpuan at magbabantay sa ngalan ng mga Israelita sa paglilingkod sa Tirahan. ⁹Ipagkakatiwala mo ang mga Levita kay Aaron at sa kanyang mga anak bilang “bigay”, ibinigay nga sila sa akin ng mga Israelita. ¹⁰Itatalaga mo naman si Aaron at ang kanyang mga inapo sa mga tungkulin ng pagkapari, at mamamatay ang sinumang tagalabas na makialam.”

¹¹At sinabi ni Yawe kay Moises: ¹²“Ako ang kumuha sa mga Levita mula sa mga Israelita sa halip ng mga isisilang na panganay ng mga Israelita. Kaya akin ang mga Levita. ¹³Akin ang lahat ng panganay; nang patayin ko ang mga

panganay sa lupain ng Ehipto, itinalaga ko sa aking sarili ang lahat ng panganay sa Israel. Maging tao o hayop, akin silang lahat. Ako si Yawe.”

¹⁴Nagsalita si Yawe kay Moises sa disyerto ng Sinai: ¹⁵“Ipalista mo ang mga anak ng Levi ayon sa mga sambahayan ng kanilang mga ama-ama at mga angkan; isama mo ang mga lalaking may isang buwang gulang pataas.” ¹⁶Kaya ini-lista sila ni Moises gaya ng iniutos sa kanya ni Yawe.

¹⁷Narito ang mga pangalan ng mga anak ni Levi: Gerson, Kehat at Merari.

¹⁸Narito naman ang mga pangalan ng mga anak ni Gerson, ayon sa mga angkan: Libni at Semei. ¹⁹Mga anak ni Kehat, ayon sa mga angkan: Amram, Yishar, Hebron at Uziel. ²⁰Mga anak ni Merari, ayon sa mga angkan: Mahli at Musi. Ito ang mga angkan ng Levi ayon sa mga sambahayan ng kanilang mga ama-ama.

²¹Kay Gerson ang mga angkan nina Libni at Semei; ito ang mga angkan ni Gerson, ²²at 7,500 ang nailistang lalaking may isang buwan pataas. ²³Sa gawing kanluran sa likod ng Tirahan nagkampo ang mga angkan ng mga Gersonita. ²⁴Si Eliasaf na anak ni Lael ang pinuno ng kanilang sambahayan. ²⁵Sa Toldang Tagpuan, sila ang nangasiwa sa Tirahan, sa Tolda at sa panakip nito, sa kurtinang nasa may pintuan ng Toldang Tagpuan, ²⁶sa mga kurtina ng patyo, at sa kurtina sa may pintuan ng patyo na nasa paligid ng Tirahan, at pati na sa altar at sa mga tali para sa paggawa.

²⁷Kay Kehat ang mga angkan ng mga Amramita, mga Yisrahita, mga Hebronita at mga Uzielita. Ito ang mga angkan ng mga Kehatita, ²⁸at 8,300 ang nailistang lalaking may

• 3.1 Tungkol sa mga pari at mga Levita ang mga kabanata 3, 4 at 8.

Noong panahon ni Abraham, ang bawat pinuno ng angkan ang pinakapari ng kanyang grupo: siya mismo ang nag-aalay ng mga handog (Gen 15:10), nagsasagawa sa mga sagradong seremonya (Gen 28:18) at nagbabasbas sa ngalan ng Diyos (Gen 27:27).

Malamang na humirang si Moises ng mga lalaking mamamahala sa pagtuturo ng mga batas ni Yawe sa Israel. Nakalaan ang misyong ito para sa grupong tinatawag na tribu ng Levi na siguro’y isang tribu ng mga mandirigma sa simula. Sa pangyayari tungkol sa Gintong Guya, sila ang pumanig kay Moises sa pagpapanumbalik sa kaayusan.

Subalit patuloy pa rin sa pagdiriwang ang mga pinuno ng mga angkan at ang mga pari nang walang batas o kontrol (tingnan Mga Hukom 17).

Nilikha nina David at Solomon ang kaparian ng mga Judio: mula noo’y ang mga lalaking mula sa tribu ng Levi lamang ang magiging mga pari. Sa reporma

marahil ni Yosias ginawa ang pagkakaroon mismo ng mga antas sa mga Levita. Tinawag na *mga pari* ang mga nasa mas mataas na ranggo, at *mga Levita* naman ang mga nasa mas mababa (tingnan 2 Mga Hari 22:8). Malamang na ang mga bumalik sa Jerusalem sa utos ni Yosias at pinagbawalang magdiwang sa Templo ang mga unang “Levita” na mas mababa ang ranggo, samantalang nakita naman ng kaparian ng Jerusalem na pinagtibay ang kanilang mga pribilehiyo. Silang mga “pari” sa Templo ang mula noo’y bumuo ng isang mas mataas na hanay. At para maiba sila sa mismong tribu ng Levi, sinabi nilang mga inapo sila ni Aarong kapatid ni Moises.

Ipinangalagay ng Aklat ng Mga Bilang, sa kathang-isip, na si Moises ang nag-organisa ng lahat ng ito.

Ang mga Levita ang kumakatawan sa mga panganay na anak ng Israel na iniligtas ni Yawe sa unang Paskuwa nang mamatay ang mga panganay na anak ng Ehipto. Dahil iniligtas sila ni Yawe kaya sa kanya sila mula noon.

isang buwan pataas. Sila ang namahala ng santuwaryo.²⁹ Sa gawing timog ng Tirahan nagkampo ang mga angkan ng mga Kehatita.³⁰ Si Elisafan na anak ni Uziel ang pinuno ng kanilang sambahayan.

³¹ Sila ang namamahala sa Kaban, mesa, kandelabra, mga altar, mga gamit sa santuwaryo at kurtina.³² Si Eleazar na anak ni Aarong pari, ang kataas-taasang pinuno ng mga Levita; siya ang tagapamahala sa mga nagbabantay sa santuwaryo.

³³ Kay Merari ang mga angkan ng mga Mahlita at Musita. Ito ang mga angkan ng mga Merarita,³⁴ at 6,200 ang nailistang lalaking may isang buwan pataas.³⁵ Si Suriel na anak ni Abihail ang pinuno ng sambahayan ng mga angkan ni Merari. Sa gawing hilaga ng Tirahan sila nagkampo.³⁶ Sila ang namamahala sa mga tabla ng Tirahan, sa mga pahalang, mga haligi, mga tuntungan, at sa lahat ng gamit sa paggawa nito,³⁷ pati na sa mga haligi sa paligid ng patyo, at mga tuntungan ng mga ito, sa mga tulos at mga tali.

³⁸ Sa unahan ng Tirahan, sa silangan, sa harap ng Toldang Tagpuan, paharap sa sinitikatan ng araw, sina Moises at Aaron naman at ang mga anak nito ang nagbabantay sa santuwaryo. Nagbabantay sila sa ngalan ng mga Israelita at mamamatay ang sinumang tagalabas na lumapit.

³⁹ Kabuuan ng mga lalaking Levita na may isang buwan pataas na inilista nina Moises at Aaron ayon sa mga angkan gaya ng iniutos ni Yawe: 22,000.

⁴⁰ Sinabi ni Yawe kay Moises: "Ilista mo ang lahat ng panganay na lalaki sa mga Israelita na may isang buwan pataas, at bilangin ang kanilang mga pangalan.⁴¹ At saka mo iukol sa akin ang mga Levita bilang kahalili ng lahat ng panganay ng mga Israelita, pati ang kanilang mga hayupan sa halip ng lahat ng panganay ng mga hayupan ng mga Israelita. Ako si Yawe."

⁴² Kaya inilista ni Moises ang lahat ng panganay ng mga Israelita gaya ng iniutos sa kanya ni Yawe.⁴³ Kabuuan ng mga nailistang panga-

nay na lalaking may isang buwan pataas: 22,273.

⁴⁴ At sinabi pa ni Yawe kay Moises:⁴⁵ "Ihalili mo ang mga Levita sa mga panganay ng mga Israelita, at ang mga hayupan ng mga Levita sa kanilang mga hayupan. Akin na ang mga Levita - ako si Yawe.⁴⁶ Bilang pantubos sa dalawandaa't pitumpu't tatlong panganay ng mga Israelita na higit pa sa bilang ng mga Levita,⁴⁷ tatanggap ka ng limang shekel sa bawat ulo, ayon sa shekel ng santuwaryo (dalawampung kusing ang katimbang ng isang shekel).⁴⁸ Ibigay mo ang halagang ito kay Aaron at sa kanyang mga anak bilang pantubos sa lumabis na bilang."

⁴⁹ Kaya tinanggap ni Moises ang pilak na pantubos sa mga natirang hindi pa natutubos ng mga Levita.⁵⁰ Tumanggap siya sa mga panganay ng mga Israelita ng 1,365 shekel na pilak, ayon sa shekel ng santuwaryo.⁵¹ At ibinigay niya ang perang pantubos kay Aaron at sa kanyang mga anak, gaya ng iniutos sa kanya ni Yawe.

Mga angkan ng mga Levita: ang mga Kehatita

4 ¹ Sinabi ni Yawe kina Moises at Aaron:
² "Bilangin mo ang mga Kehatitang mga anak ni Levi ayon sa mga angkan at sambahayan ng mga ama-ama, ang lahat ng lalaking Kehatita³ mula tatumpu hanggang limampung taong gulang; silang puwedeng makipagdigma ang gaganap sa mga tungkulin sa Toldang Tagpuan.

⁴ Ito ang tungkulin ng mga Kehatita sa Toldang Tagpuan: para sa pinakabanal na mga bagay ang mga ito.⁵ Sa paglipat ng kampo, pagkapasok ni Aaron at ng kanyang mga anak, sila ang magbababa ng kurtina at itatabing ito sa Kaban ng Pahayag.⁶ Ilalagay sa ibabaw ang isang takip na malambot na katad at lalagan ito ng isang telang asul-purpura. At saka nila ilalagay ang mga pampasan sa Kaban.

⁷ Ilalatag naman ang isang telang asul-purpura sa hapag ng mga Tinapay ng Presensya at

• **4.1** Sa Israel, bawat lalaking ipinanganak sa tribu ng Levi ay pari. Bukod pa rito'y nakatalaga sa kung anong paglilingkod ang bawat pamilya ng nasabing tribu. Ito ang itinuturo ng sensong ito sa tribu ng Levi. Panghabampanahon at panghabambuhay na nakatalaga sa paglilingkod sa Diyos ang mga Levita (at ang kanilang mga anak). Sa pamamagitan lamang ng kanilang presensya'y ipinaaalaala nila sa Israel na ito'y isang bayang nakalaan para sa paglilingkod sa Diyos.

Hawak pa rin ng kaparian ng Israel ang kanilang puwesto sa Templo nang panahon ni Kristo. Pero

mula pa sa simula nito, hindi na ipinalagay ng iglesya na sakop siya ng kaparian. Para sa kanya, wala nang "Bahay ng Diyos" sa piling ng mga bahay ng mga tao (Jn 2:19; Pag 21:22): si Jesus ang Bagong Templo "na pinananahanan ng buong kabuuan ng pagka-Diyos (Col 2:9). Mula noon, hindi na kinailangan ng iglesya ang isang "kapariang" mag-aasikaso sa paglilingkod sa Templo, hindi na nito kailangan ang mga "Levita". Mga "ministro" ang kailangan ngayon ng iglesya, at sa iba't ibang paglilingkod nila matitiyak ang paglaki ng buong Katawan (Ef 4:11-12).

ilalagay roon ang mga plato, mga kopa, at mga mangkok at mga sisidlan para sa pagbubuhos. Laging mananatili roon ang tinapay. ⁸Ilalatag nila sa ibabaw ng mga ito ang isang telang granate at tatakpan ito ng malambot na katad. At saka ilalagay ang mga pampasan.

⁹Kukuha sila ng telang asul-purpura at tatakpan nito ang kandelabra at ang mga ilawan nito, pati ang mga pang-ipit ng mitsa, mga sahurang, at ang iba't ibang mga lata ng langis na ginagamit doon. ¹⁰Pagkatakip nila ng malambot na katad sa kandelabra at sa lahat ng gamit nito, ilalagay ang mga ito sa isang balangkas.

¹¹Ilalatag nila ang isang telang asul-purpura sa ibabaw ng altar na ginto, at tatakpan din ito ng malambot na katad. At saka nila ilalagay ang mga pampasan. ¹²Kukunin ang lahat ng gamit sa santuwaryo, ilalagay nila ang mga ito sa isang telang asul-purpura, tatakpan ng malambot na katad at ilalagay ang lahat sa isang balangkas.

¹³Pagkaalis ng mga abo sa altar, lalagan ito ng isang damit na eskarlata. ¹⁴Dito ilalagay ang lahat ng gamit sa altar: ang mga lalagyan ng baga, mga tinidor, mga pala, mga mangkok – ang lahat ng gamit sa altar. Ilalatag dito ang isang malambot na katad bilang panakip at saka ilalagay ang mga pampasan.

¹⁵Pagkatapos ni Aaron at ng kanyang mga anak na balutin ang santuwaryo at lahat ng gamit dito para sa paglipat ng kampo ay saka papasok ang mga Kehatita para pasanin ang mga iyon. Hindi nila hihipuin ang mga banal na bagay at baka sila mamatay. Ito ang tungkulin ng mga Kehatita sa Toldang Tagpuan.

¹⁶Ito naman ang pamamahalaan ni Eleazar na anak ng paring si Aaron: ang langis ng ilawan, ang mabangong insenso, ang palagiang handog na pagkain, ang langis na pamahid – ang buong Tirahan at lahat ng narito – ang santuwaryo at lahat ng kagamitan nito.”

¹⁷Sinabi ni Yawe kina Moises at Aaron: ¹⁸“Huwag ninyong pabayaang maglaho sa mga Levita ang tribu at mga angkan ng mga Kehatita. ¹⁹Huwag sila hayaang mamatay paglapit nila sa kabanal-banalang lugar. Kaya ito ang gagawin ninyo para mabuhay sila: papasok si Aaron at ang kanyang mga anak at itotoka sa bawat isa ang kanya-kanyang gagawin at papasanin. ²⁰Ngunit huwag silang basta na lamang pumasok para tingnan ang mga nasa santuwaryo, kung hindi'y mamamatay sila.”

Ang mga Gersonita

²¹Nagsalita si Yawe kay Moises: ²²“Ilista rin ang lahat ng lalaking Gersonita ²³na may tatumpu hanggang limampung taong gulang ayon sa kanilang mga sambahayan ng mga ama-ama at mga angkan. Ilista mo ang mga puwedeng makipagdigma upang maglingkod sa Toldang Tagpuan.

²⁴Ito ang paglilingkod ng mga angkan ng mga Gersonita, ang kanilang gagawin at papasanin. ²⁵Papasanin nila ang mga kurtina ng Tirahan, ang Toldang Tagpuan at ang panakip nito at ang pambalot na malambot na katad, ang kurtina sa pasukan ng Toldang Tagpuan ²⁶ang mga kurtina ng patyo at sa may pintuan ng patyo, na nakapaligid sa Tirahan at sa altar, at ang mga panali at lahat ng gamit sa kanilang gawain at lahat ng kagamitan nila. ²⁷Pamamahalaan ni Aaron at ng kanyang mga anak ang paglilingkod ng mga Gersonita sa lahat nilang gagawin at papasanin. Ipagkakatiwala ninyo sa kanila ang mga papasanin nila. ²⁸Ito ang paglilingkod ng mga Gersonita sa Toldang Tagpuan; si Itamar na anak ng paring si Aaron ang kanilang tagapamahala.

Ang mga Merarita

²⁹Ilista mo rin ayon sa mga angkan at sam-

Pero lumago ang iglesya sa pagdaan ng mga dantaon; bansa-bansang nagpabinyag ang mga tao at sumapi sa bagong relihiyon sa pagsunod sa kanilang hari o prinsipe. Nadarama ng karamihan ang pangangailangan sa isang relihiyon kahit hindi pa naririnig ang tawag sa pananampalataya. Naging kristiyano ang karamihan dahil lamang inalis ng Kristiyanismo sa trono ang matatandang paniniwala. Sa kristiyanong paraan, ang Iglesya ay naging kung ano noon ang matandang Israel: isang relihiyosong bayang pinasigla ng isang di-nakikitang pagkakasama-sama ng mga mananampalataya. Lumaganap ang mga pamayanang Kristiyano, at napalitan ng pagsimba sa simbahan ang mga pagtitipon sa mga bahay-bahay. Sa ganitong paraan naihanda ang daan sa mas mahirap pang mga ministeryo: hiningi ng bagong sitwasyon ang pagbabalik sa pananaw ng Matandang Tipan.

Kailangan na ang “mga pari” at “klero” para maglingkod sa mga “mananampalataya”, ang mga “bininyang lamang”.

Sa pagsapit lamang ng ika-20 dantaon muling pinagaralan ang binyag. Saka lamang naging mas malinaw na, bagamat kailangan ang mga ministeryo, hindi kinakailangang ipagkatiwala lahat ito sa mga paring hindi mag-aasawa, na isinapi at hinubog sa mga semyaryo sa kanilang kabataan, sa halip na piliin sa loob ng pamayanang Kristiyano dahil sa mga katutubong kakayahang napatunayan na sa kanila.

Palayasin sa kampo (5:1). Alalahanin nating sinulat ang lahat ng ito sa matalinhagang paraan. Ang kampo ang sumasagisag para sa Banal na Lugar, ang Templo. Isang paraan ito ng pagsasabi kung sino ang hindi puwedeng pumasok sa Templo.

bahayan ng mga ama-ama ang mga Meraritag ³⁰ may tatlumpu hanggang limampung taong gulang. Ililista mo ang mga puwedeng makipagdigma para maglingkod sa Toldang Tagpuan. ³¹ Ito ang kanilang paglilingkod sa Toldang Tagpuan, ang dapat pasanin sa ilalim ng kanilang pamamahala: ang mga tabla ng Tirahan kasama ang mga pahalang nito, ang mga haligi at mga tuntungan, ³² at ang mga haligi sa paligid ng patyo, at ang mga tuntungan ng mga ito, mga tulos at panali, at lahat ng saklaw ng mga ito at lahat ng gamit sa kanilang gawain. Tatatakan mo ang lahat ng bagay na dapat pasanin sa ilalim ng kanilang pamamahala.

³³ Ito ang paglilingkod ng mga angkan ng mga Merarita sa Toldang Tagpuan, sa ilalim ng pamamahala ni Itamar na anak ng paring si Aaron.”

Senso ng mga Levita

³⁴ Kaya inilista nina Moises at Aaron at ng mga pinuno ng pamayanan ayon sa kanilang mga angkan at sambahayan ng mga ama-ama ang mga Kehatitang ³⁵ may tatlumpu hanggang limampung taong gulang. Sila ang mga naglilingkod sa Toldang Tagpuan; ³⁶ at umabot sa 2,750 ang mga nailista sa kanilang mga angkan. ³⁷ Ito ang paglilista sa mga lalaki sa mga angkan Kehatita. Sila ang mga naglilingkod sa Toldang Tagpuan; inilista sila nina Moises at Aaron, ayon sa iniutos ni Yawe kay Moises.

³⁸ Inilista rin ang mga Gersonita ayon sa mga angkan at sambahayan ng mga ama-ama, ³⁹ na may tatlumpu hanggang limampung taon. Sila ang mga puwedeng makipagdigma na dapat maglingkod sa Toldang Tagpuan. ⁴⁰ Umabot sa 2,630 ang mga nailista ayon sa kanilang mga angkan at sambahayan. ⁴¹ Ito ang paglilista sa mga Gersonitang naglilingkod sa Toldang Tagpuan, na inilista nina Moises at Aaron ayon sa iniutos ni Yawe.

⁴² Inilista rin ang mga Merarita ayon sa kanilang mga angkan at mga sambahayan ng mga ama-ama, ⁴³ na may tatlumpu hanggang limampung taon. Sila ang mga puwedeng makipagdigma na dapat maglingkod sa Toldang Tagpuan. ⁴⁴ Umabot sa 3,200 ang mga nailista sa kanilang mga angkan at mga sambahayan. ⁴⁵ Ito ang paglilista sa mga angkan ng mga Merarita na inilista nina Moises at Aaron, ayon sa iniutos ni Yawe kay Moises.

⁴⁶ Ito ang kabuuan ng mga Levitang inilista nina Moises at Aaron at ng mga pinuno ng Israel, ayon sa mga angkan at mga sambahayan ng kani-kanilang mga ama, ⁴⁷ na may tatlumpu hanggang limampung taong gulang; sila ang

makapaglilingkod sa Toldang Tagpuan at makapagpapasan. ⁴⁸ Umabot sa 8,580 ang mga nailista. ⁴⁹ Inilista sila ni Moises ayon sa utos ni Yawe at tinokahan ang bawat isa sa kanyang paglilingkod at pagpapasan. Ganito ang iniutos ni Yawe kay Moises.

Iba't ibang batas

5 ¹ Nagsalita si Yawe kay Moises: ² “Tutos mo sa mga Israelita na palayasin sa kampo ang lahat ng ketongin, lahat ng may tulo at lahat ng naging di-malinis sa paghipo sa patay. ³ Palayasin mo sila sa kampo, lalaki man o babae, at baka gawin nilang di-malinis ang kampong pinananahanan ko.” ⁴ Ganoon nga ang ginawa ng mga Israelita: pinalabas nila sa kampo ang mga iyon, ayon sa iniutos ni Yawe kay Moises.

⁵ Nagsalita si Yawe kay Moises: ⁶ “Sabihin mo sa mga Israelita: Kung may lalaki o babaeng magtaksil kay Yawe sa pagkakasala sa kanyang kapwa, dapat siyang managot. ⁷ Pagkaamin niya ng kanyang kasalanan, isasauli niya ang bagay na dahilan ng kanyang pagkakasala, at dadagdagan pa ng ikalimang bahagi para sa nagawan niya ng kasalanan.

⁸ Ngunit kung wala ang nagawan niya ng kasalanan at walang kamag-anak na mapag-sasaulian, kay Yawe isasauli ang bagay at mapapasapari ito. Bukod pa ito sa barakong tupang pambayad-sala na iaalay ng pari para humingi ng tawad. ⁹ Mapapasapari rin ang lahat ng banal na abuloy na ibinibigay sa kanya ng mga Israelita. ¹⁰ Sa bawat isa ang ibinukod niyang banal; sa bawat pari ang ipinagkakaloob sa kanya.

¹¹ Sinabi ni Yawe kay Moises: ¹² “Sabihin mo sa mga Israelita:

Ipagpalagay nang may nangaliwa at nagtaksil na maybahay sa kanyang asawa. ¹³ Nakipagtalik siya sa ibang lalaki at hindi nalaman ng kanyang asawa dahil inilihim niya ang kanyang karumihan at walang saksing nakahuli sa kanya sa akto. ¹⁴ Ngunit umiral ang selos sa lalaki at pinaghinalaan ang kanyang maybahay, o kaya'y umiral din ang selos sa lalaki at pinagdudahan ang kanyang maybahay kahit na hindi ito naging di-malinis. ¹⁵ Kung magkagayo'y ihaharap ng lalaki sa pari ang kanyang asawa at magdadala rin ng handog na nauukol dito: ang ikapu ng isang efang harinang sebada. Hindi niya ito bubuhusan ng langis o magsusunog kaya ng insenso: pagkaing handog ng selos nga iyon, na isang pang-alalalang handog para alalahanin ang isang pagkakasala.

¹⁶Palalapitin ng pari ang babae at tatayo naman ito sa harap ni Yawe. ¹⁷Kukunin ng pari ang sagradong tubig at lalagyan niya ito ng kaunting alabok na kinuha niya sa sahig ng Tirahan. ¹⁸At habang nakatayo ang babae sa harap ni Yawe, aalisin ng pari ang takip nito sa ulo at ilalagay sa mga palad ng babae ang pang-alaalang handog na pagkain (ang handog ng selos); at nasa kamay naman ng pari ang mapait na tubig ng kasawiampalad.

¹⁹Pasusumpain ng pari ang babae sa pagsasabing: 'Kung wala ngang lalaking sumiping sa iyo at hindi ka nangaliwa at nadungisan sa piling ng ibang lalaki, labas kang matuwid sa mapait na tubig ng kasawiampalad. ²⁰Ngunit kung nangaliwa ka sa piling ng ibang lalaki at naki-pagtalik sa iyo ang di mo asawa...' ²¹At sasabihin ng pari sa babae ang ganitong sumpa: 'Gawin ka nawa ni Yawe na halimbawa ng isang isinumpa at itinakwil; matuyo ang iyong hita at bumukol ang iyong tiyan. ²²Pasukin sana ng tubig na ito ng kasawiampalad ang iyong mga lamang-loob para bumukol ang iyong tiyan at matuyo ang iyong hita!' At sasagot ang babae: 'Amen, amen!'

²³Isusulat ng pari ang sumpang ito sa isang papel, at saka buburahin sa mapait na tubig. ²⁴At ipaiinom sa babae ang mapait na tubig ng kasawiampalad at papasok sa kanya ang tubig at magiging mapait.

²⁵Tatanggapin ng pari sa kamay ng babae ang pagkaing handog ng selos at iindayog sa harap ni Yawe at dadalhin sa altar. ²⁶Kukuha siya ng isang dakot sa pang-alaalang handog na pagkain at susunugin ito sa altar at ipaiinom ang tubig sa babae.

²⁷Pagkainom niya, kung tunay siyang nangaliwa at nagtaksil sa kanyang asawa, papasok sa kanya ang tubig ng kasawiampalad at magiging mapait: bubukol ang kanyang tiyan at matutuyo ang kanyang hita, kayat magiging halimbawa siya ng isang isinumpa. ²⁸Subalit kung hindi naman nadungisan ang babae at malinis pa, labas siyang matuwid at magka-kaanak pa.

²⁹Ito nga ang batas ng selos tungkol sa babaeng nangaliwa habang nasa poder ng kan-

yang asawa at nadungisan, ³⁰o kung pinamayanihan kaya ng selos ang isang lalaking naghihinala sa kanyang asawa. Ihaharap niya ang babae kay Yawe at ilalapat ng pari sa kanya ang buong batas na ito. ³¹Kaya mawawalan ng sala ang lalaki, at dadalhin naman ng babae ang kanyang kasalanan.

Ang mga Nasireo

6 • ¹Nagsalita si Yawe kay Moises: "Kausapin mo ang mga anak ng Israel, ²at sabihin sa kanila - Kung may lalaki o babaeng gagawa ng natatanging panata, ang panata ng pagtatalaga ng sarili para kay Yawe bilang isang Nasir, ³hindi siya iinom ng alak at matapang na inumin. Hindi siya iinom ng sukang gawa sa alak o sa matapang na inumin, at hindi rin siya iinom ng katas ng ubas o kakain ng ubas o pasas.

⁴Sa buong panahong nabubuhay siya bilang isang Nasir, hindi siya kakain ng anumang galing sa ubasan, mula sa buto hanggang sa balat.

⁵Sa buong panahon ng kanyang panata ng pagtatalaga, hindi sasayaran ng labaha ang kanyang ulo. Magiging banal siya at pahahabain niya ang kanyang buhok hanggang matapos ang pagtatalaga niya kay Yawe. ⁶Sa buong panahon ng kanyang pagtatalaga sa karangalan ni Yawe, hindi siya lalapit sa sinumang patay, ⁷maging iyon ang kanyang ama, ina, o kapatid, kung hindi'y madudungisan siya sapagkat taglay niya sa kanyang ulo ang tanda ng pagkakatalaga niya sa Diyos. ⁸Sa buong panahon ng kanyang pagiging Nasir, nakatalaga siya kay Yawe.

⁹Kung may biglang mamatay sa tabi niya, nadungisan ang kanyang ulong nakatalaga. Kailangan siyang linisin sa ikapitong araw at ahitin ang kanyang ulo sa araw na iyon. ¹⁰Sa ikawalong araw, magdadala siya sa pari sa pintuan ng Toldang Tagpuan ng dalawang batubato o dalawang batang kalapati. ¹¹Ihahandog ng pari ang isa bilang handog para sa kasalanan, at ang isa pa bilang sinunog na handog, kaya magbabayad-sala siya para sa kanya sapagkat nagkasala ito dahil sa isang patay.

Sa araw ding iyon, itatalagang muli ng Nasir ang kanyang ulo ¹²at magdadala siya ng isang

• **6.1** Ang mga Nasireo ay mga lalaking nagtatalaga ng kanilang sarili sa Diyos, pansamantala man o panghabambuhay. Isang nasireo si Samson (Mga Hukom 13:5) at malamang na gayon din si Juan Bautista (tingnan Lucas 1:15). May mga nasireo rin sa mga unang Kristiyanong lahing-Judio (Mga Gawa 21:23). Tingnan din ang panata ni Pablo (Mga Gawa 18:18).

Wala tayong alam na mga kongregasyong relihiyoso sa Israel gaya ng meron tayo ngayon sa Iglesia. Kayat ang batas tungkol sa mga nasireo ay nagpapahintulot sa sinumang mananampalataya na personal na italaga ang sarili sa Diyos.

• 22. Ang pagbabasbas ni Moises na laging ginagamit ni San Francisco ng Assisi.

korderong isang taong gulang bilang hain para sa utang. Hindi ibibilang ang mga nagdaang araw sapagkat nadungisan ang kanyang pagtatalaga.

¹³Ito ang batas-Nasireo: Sa oras na matapos ang panahon ng kanyang pagkabanal, dadalhin siya sa may pintuan ng Toldang Tagpuan. ¹⁴Ialay niya ang kanyang handog kay Yawe: isang taong gulang na tupang walang kapintasan bilang susunuging handog, isang taong gulang na babaeng tupa na walang kapintasan bilang hain para sa kasalanan, isang tupang lalaki na walang kapintasan bilang hain sa mabuting pagsasamahan, ¹⁵isang basket na tinapay na walang lebadura at gawa sa pinong harina na hinaluan ng langis at biskwit na walang lebadura na pinahiran ng langis, at mga pagkaing handog at mga inuming handog.

¹⁶Ialay ng pari ang mga iyon sa harap ni Yawe at isasakripisyo ang hain para sa kasalanan at ang susunuging handog. ¹⁷Ialay naman niya kay Yawe ang tupang lalaki bilang hain sa mabuting pagsasamahan, pati ang basket ng mga tinapay na walang lebadura, at ialay ng pari ang kanyang handog na pagkain at inumin. ¹⁸At pagkatapos ay aahitan ng Nasireo sa may pintuan ng Toldang Tagpuan ang kanyang pinabanal na ulo, kukunin ang buhok, at ilalagay sa apoy na nasa ilalim ng hain sa mabuting pagsasamahan.

¹⁹Matapos ahitin ng Nasireo ang kanyang pinabanal na buhok, kukunin naman ng pari ang isang lutong balikat ng tupang lalaki, isang tinapay na walang lebadura at isang biskwit na walang lebadura mula sa basket, at ilalagay ang mga ito sa mga kamay ng Nasireo. ²⁰Iiindayog ng pari ang mga iyon sa harap ni Yawe at magiging banal ang mga iyon, at mapapasa-pari, pati ang dibdib na iniindayog at ang hitang ibinukod. Pagkatapos nito'y makaiinom na ng alak ang Nasireo.

²¹Ito ang batas-Nasireo sa paghahandog niya kay Yawe ng kanyang alay dahil sa kanyang pagkabanal, bukod pa sa ibang kaya niyang gawin. Tutuparin ang batas ng kanyang pagkabanal ayon sa ginawa niyang panata.”

Ang pagbabasbas

• ²²Nagsalita si Yawe kay Moises: ²³“Sabihin mo kay Aaron at sa kanyang mga anak: Ganito ninyo basbasan ang mga anak ng Israel, sabihin ninyo sa kanila:

²⁴Pagpalain ka nawa ni Yawe at inga-

tan! ²⁵Pagningningin ni Yawe ang kanyang mukha sa iyo at magmagandang-loob sa iyo. ²⁶Humarap nawa sa iyo si Yawe at bigyan ka ng kapayapaan!

²⁷Ganito nila ipapatong ang aking Pangalan sa mga anak ng Israel, at pagpapalain ko sila.”

Paghahandog ng mga karwahe

7 ¹Nang matapos itayo ni Moises ang Tirahan, pinahiran niya at itinalaga ito pati ang lahat ng kasangkapan nito, ang altar at lahat ng gamit. ²Nag-alay naman ang mga pinuno ng Israel na mga ulo ng mga sambahayan ng kanilang mga ama-ama. Sila ang mga pinuno ng mga tribu na namahala sa senso. ³Dinala nila sa harap ni Yawe ang kanilang handog: anim na karitong may takip at labindalawang baka, na tig-isang kariton para sa bawat dalawang pinuno, at tig-isang baka naman mula sa bawat pinuno. Inialay nila ang mga ito sa harap ng Tirahan.

⁴At sinabi ni Yawe kay Moises: ⁵“Tanggapin mo sa kanila ang mga 'yan para sa paglilingkod sa Toldang Tagpuan at ibigay sa mga Levita ayon sa kani-kanilang mga tungkulin.”

⁶Kaya tinanggap ni Moises ang mga kariton at mga baka, at ibinigay sa mga Levita. ⁷Ibinigay niya ang dalawang kariton at ang apat na baka sa mga Gersonita ayon sa kanilang mga tungkulin, ⁸at ang apat na kariton at walong baka sa mga Merarita ayon sa kanilang mga tungkulin, sa pamamahala ni Itamar na anak ng paring si Aaron. ⁹Hindi niya binigyan ang mga Kehatita sapagkat sa kanila nakatoka ang santuwaryo, at sa balikat pinapasan ang lahat.

¹⁰Nag-alay ang mga pinuno sa araw ng pagtatalaga at paghirang sa altar. At dinala nila ang kanilang mga handog sa harap ng altar. ¹¹Ngunit sinabi ni Yawe kay Moises: “Tig-iisang araw na mag-aalay ng kanilang handog sa pagtatalaga ng altar ang bawat pinuno.”

¹²Si Naasong anak ni Aminadab mula sa tribu ng Juda ang nagdala ng kanyang alay sa unang araw. ¹³Narito ang alay niya: platong pilak na sandaa't tatlung shekel ang timbang ayon sa shekel ng santuwaryo at planggang pilak na pitumpung shekel na parehong puno ng pinong harinang hinaluan ng langis bilang pagkaing handog, ¹⁴gintong mangkok na sampung shekel na puno naman ng insenso, ¹⁵tig-isang toro at barakong tupa at isang taong tupa bilang susunuging handog, ¹⁶barakong kambing bilang hain para sa kasalanan, ¹⁷at

dalawang baka at tiglimang barakong tupa at kambing at iisahing taong tupa bilang hain sa mabuting pagsasamahan. Ito ang alay ni Nasong anak ni Aminadab.

¹⁸Si Netanel na anak ni Suar na pinuno ng Isacar naman ang nag-alay sa ikalawang araw. ¹⁹Narito ang dala niyang alay: platong pilak na sandaa't tatlumpung shekel ang timbang ayon sa shekel ng santuwaryo at plangganang pilak na pitumpung shekel na parehong puno ng pinong harinang hinaluan ng langis bilang pagkaing handog, ²⁰gintong mangkok na sampung shekel na puno naman ng insenso, ²¹tig-isang toro at barakong tupa at isang taong tupa bilang susunuging handog, ²²barakong kambing bilang hain para sa kasalanan, ²³at dalawang baka at tiglimang barakong tupa at kambing at iisahing taong tupa bilang hain sa mabuting pagsasamahan. Ito ang alay ni Netanel na anak ni Suar.

²⁴Sa ikatlong araw nama'y si Eliab na anak ni Helon na pinuno ng Zabulon ang nag-alay. ²⁵Narito ang kanyang alay: platong pilak na sandaa't tatlumpung shekel ang timbang ayon sa shekel ng santuwaryo at plangganang pilak na pitumpung shekel na parehong puno ng pinong harinang hinaluan ng langis bilang pagkaing handog, ²⁶gintong mangkok na sampung shekel na puno naman ng insenso, ²⁷tig-isang toro at barakong tupa at isang taong tupa bilang susunuging handog, ²⁸barakong kambing bilang hain para sa kasalanan, ²⁹at dalawang baka at tiglimang barakong tupa at kambing at iisahing taong tupa bilang hain sa mabuting pagsasamahan. Ito ang alay ni Eliab na anak ni Helon.

³⁰Sa ikapat na araw ay si Elisur na anak ni Sedeur na pinuno ng Ruben ang nag-alay. ³¹Narito ang kanyang alay: platong pilak na sandaa't tatlumpung shekel ang timbang ayon sa shekel ng santuwaryo at plangganang pilak na pitumpung shekel na parehong puno ng pinong harinang hinaluan ng langis bilang pagkaing handog, ³²gintong mangkok na sampung shekel na puno naman ng insenso, ³³tig-isang toro at barakong tupa at isang taong tupa bilang susunuging handog, ³⁴barakong kambing bilang hain para sa kasalanan, ³⁵at dalawang baka at tiglimang barakong tupa at kambing at iisahing taong tupa bilang hain sa mabuting pagsasamahan. Ito ang alay ni Elisur na anak ni Sedeur.

³⁶Si Selumiel na anak ni Surishaddai na pinuno ng Simeon naman ang nag-alay sa ikalimang araw. ³⁷Narito ang kanyang alay: pla-

tong pilak na sandaa't tatlumpung shekel ang timbang ayon sa shekel ng santuwaryo at plangganang pilak na pitumpung shekel na parehong puno ng pinong harinang hinaluan ng langis bilang pagkaing handog, ³⁸gintong mangkok na sampung shekel na puno naman ng insenso, ³⁹tig-isang toro at barakong tupa at isang taong tupa bilang susunuging handog, ⁴⁰barakong kambing bilang hain para sa kasalanan, ⁴¹at dalawang baka at tiglimang barakong tupa at kambing at iisahing taong tupa bilang hain sa mabuting pagsasamahan. Ito ang alay ni Selumiel na anak ni Surishaddai.

⁴²Si Eliasaf na anak ni Deuel na pinuno ng Gad naman ang nag-alay sa ikaanim na araw. ⁴³Narito ang kanyang alay: platong pilak na sandaa't tatlumpung shekel ang timbang ayon sa shekel ng santuwaryo at plangganang pilak na pitumpung shekel na parehong puno ng pinong harinang hinaluan ng langis bilang pagkaing handog, ⁴⁴gintong mangkok na sampung shekel na puno naman ng insenso, ⁴⁵tig-isang toro at barakong tupa at isang taong tupa bilang susunuging handog, ⁴⁶barakong kambing bilang hain para sa kasalanan, ⁴⁷at dalawang baka at tiglimang barakong tupa at kambing at iisahing taong tupa bilang hain sa mabuting pagsasamahan. Ito ang alay ni Eliasaf na anak ni Deuel.

⁴⁸Sa ikapitong araw nama'y si Elisama na anak ni Amihud na pinuno ng Efraim ang nag-alay. ⁴⁹Narito ang kanyang alay: platong pilak na sandaa't tatlumpung shekel ang timbang ayon sa shekel ng santuwaryo at plangganang pilak na pitumpung shekel na parehong puno ng pinong harinang hinaluan ng langis bilang pagkaing handog, ⁵⁰gintong mangkok na sampung shekel na puno naman ng insenso, ⁵¹tig-isang toro at barakong tupa at isang taong tupa bilang susunuging handog, ⁵²barakong kambing bilang hain para sa kasalanan, ⁵³at dalawang baka at tiglimang barakong tupa at kambing at iisahing taong tupa bilang hain sa mabuting pagsasamahan. Ito ang alay ni Elisama na anak ni Amihud.

⁵⁴Sa ikawalong araw ay si Gamaliel na anak ni Pedasur na pinuno ng Manases ang nag-alay. ⁵⁵Ito ang kanyang alay: platong pilak na sandaa't tatlumpung shekel ang timbang ayon sa shekel ng santuwaryo at plangganang pilak na pitumpung shekel na parehong puno ng pinong harinang hinaluan ng langis bilang pagkaing handog, ⁵⁶gintong mangkok na sampung shekel na puno naman ng insenso, ⁵⁷tig-isang toro at barakong tupa at isang taong tupa bilang

susunuging handog, ⁵⁸ barakong kambing bilang hain para sa kasalanan, ⁵⁹ at dalawang baka at tiglilimang barakong tupa at kambing at iisahing taong tupa bilang hain sa mabuting pagsasamahan. Ito ang alay ni Gamaliel na anak ni Pedasur.

⁶⁰ Nang ikasiyam na araw ang nag-alay ay si Abidan na anak ni Gideoni na pinuno ng Benjamin. ⁶¹ Ito ang kanyang alay: platong pilak na sandaa't tatlumpung shekel ang timbang ayon sa shekel ng santuwaryo at plangganang pilak na pitumpung shekel na parehong puno ng pinong harinang hinaluan ng langis bilang pagkaing handog, ⁶² gintong mangkok na sampung shekel na puno naman ng insenso, ⁶³ tig-isang toro at barakong tupa at isang taong tupa bilang susunuging handog, ⁶⁴ barakong kambing bilang hain para sa kasalanan, ⁶⁵ at dalawang baka at tiglilimang barakong tupa at kambing at iisahing taong tupa bilang hain sa mabuting pagsasamahan. Ito ang alay ni Abidan na anak ni Gideoni.

⁶⁶ Nang ikasampung araw ang nag-alay ay si Ahiezer na anak ni Amishaddai na pinuno ng Dan. ⁶⁷ Ito ang kanyang alay: platong pilak na sandaa't tatlumpung shekel ang timbang ayon sa shekel ng santuwaryo at plangganang pilak na pitumpung shekel na parehong puno ng pinong harinang hinaluan ng langis bilang pagkaing handog, ⁶⁸ gintong mangkok na sampung shekel na puno naman ng insenso, ⁶⁹ tig-isang toro at barakong tupa at isang taong tupa bilang susunuging handog, ⁷⁰ barakong kambing bilang hain para sa kasalanan, ⁷¹ at dalawang baka at tiglilimang barakong tupa at kambing at iisahing taong tupa bilang hain sa mabuting pagsasamahan. Ito ang alay ni Ahiezer na anak ni Amishaddai.

⁷² Nang ikalabing-isang araw ang nag-alay ay si Pagiel na anak ni Ocran na pinuno ng Aser. ⁷³ Ito ang kanyang alay: platong pilak na sandaa't tatlumpung shekel ang timbang ayon sa shekel ng santuwaryo at plangganang pilak na pitumpung shekel na parehong puno ng pinong harinang hina-luan ng langis bilang pagkaing handog, ⁷⁴ gintong mangkok na sampung shekel na puno naman ng insenso, ⁷⁵ tig-isang toro at barakong tupa at isang taong tupa bilang susunuging handog, ⁷⁶ barakong kambing bilang hain para sa kasalanan, ⁷⁷ at dalawang baka at tiglilimang barakong tupa at kambing at iisahing taong tupa bilang hain sa mabuting pagsasamahan. Ito ang alay ni Pagiel na anak ni Ocran.

⁷⁸ Nang ikalabindalawang araw ang nag-alay

ay si Ahira na anak ni Enan na pinuno ng Neftali. ⁷⁹ Ito ang kanyang alay: platong pilak na sandaa't tatlumpung shekel ang timbang ayon sa shekel ng santuwaryo at plangganang pilak na pitumpung shekel na parehong puno ng pinong harinang hinaluan ng langis bilang pagkaing handog, ⁸⁰ gintong mangkok na sampung shekel na puno naman ng insenso, ⁸¹ tig-isang toro at barakong tupa at isang taong tupa bilang susunuging handog, ⁸² barakong kambing bilang hain para sa kasalanan, ⁸³ at dalawang baka at tiglilimang barakong tupa at kambing at iisahing taong tupa bilang hain sa mabuting pagsasamahan. Ito ang alay ni Ahira na anak ni Enan.

⁸⁴ Ito ang nangyari sa pagtatalaga at paghirang ng altar. Nagbigay ang mga pinuno ng Israel ng labindalawang platong pilak, labindalawang plangganang pilak at labindalawang mangkok na ginto. ⁸⁵ Sandaa't tatlumpung shekel ang timbang ng bawat platong pilak at pitumpung shekel naman ang bawat plangganang pilak. Kabuuang pilak ng mga ito: dalawanlibo't apatnaraang shekel ayon sa shekel ng santuwaryo. ⁸⁶ Mangkok na ginto na puno ng insenso: labindalawa – tig-sampung shekel ang timbang ng bawat isa ayon sa shekel ng santuwaryo. Kabuuang ginto ng mga mangkok: sandaa't dalawampung shekel.

⁸⁷ Kabuuan ng mga hayop na susunuging handog: tig-labindalawang toro, barakong tupa, at tupang iisahing taon pati na ang mga pagkaing handog. Labindalawang barakong kambing bilang hain para sa kasalanan. ⁸⁸ Kabuuan ng mga hayop para sa hain sa mabuting pagsasamahan: dalawampu't apat na baka, tig-animnapung barakong tupa at kambing at iisahing taong tupa.

Ganito itinalaga ang altar pagkahirang dito. ⁸⁹ Nang pumasok si Moises sa Toldang Tagpuan para makipag-usap sa Kanya, narinig niya ang tinig na nagsasalita mula sa ibabaw ng Lugar ng Pagpapatawad na nasa itaas ng Kaban ng Pahayag, sa pagitan ng dalawang kerubim, at nakipag-usap siya sa Kanya...

8 ¹ Nagsasalita si Yawe kay Moises: ² “Sabihin mo kay Aaron: Ihandanda mo ang pitong ilawan para tanglawan ng mga ito ang lugar sa harap ng kandelabra.” ³ Gayon nga ang ginawa ni Aaron: inihanda niya ang mga ilawan sa harap ng kandelabra gaya ng iniutos ni Yawe kay Moises. ⁴ Ganito ang pagkakagawa sa kandelabra: pinukpok na ginto ang pinakakatawan nito at mga sanga. Ginawa ito ayon sa pangitaing ipinakita ni Yawe kay Moises.

Inialay kay Yawe ang mga Levita

⁵ Sinabi ni Yawe kay Moises: ⁶ “Ibukod mo ang mga Levita sa mga Israelita at linisin sila. ⁷ Ito ang gagawin mo para linisin sila. Wisikan mo sila ng panlinis na tubig na banal; mag-ahit sila sa buong katawan at labhan ang kanilang mga damit at magiging malinis sila.

⁸ At kukuha sila ng isang toro at pagkaing handog na pinong harinang hinaluan ng langis, at kukuha ka naman ng isa pang toro bilang hain para sa kasalanan. ⁹ Palalapitin mo ang mga Levita sa harap ng Toldang Tagpuan at titipunin mo ang buong pamayanan ng mga Israelita. ¹⁰ Palapitin mo ang mga Levita sa harap ni Yawe at ipapatong naman sa kanila ng mga Israelita ang kanilang mga kamay. ¹¹ Pagkaraa’y iindayog ni Aaron ang mga Levita para ihandog sila ng mga Israelita kay Yawe, at maglilingkod sila kay Yawe.

¹² Ipatong naman ng mga Levita ang kanilang mga kamay sa ulo ng mga toro. Ialay mo ang isa bilang hain para sa kasalanan at ang isa pa bilang susunuging handog sa paghingi ng tawad para sa mga Levita. ¹³ Lutos mong tumayo ang mga Levita sa harap ni Aaron at ng kanyang mga anak at iindayog mo sila para ihandog kay Yawe. ¹⁴ Ganito mo ibubukod ang mga Levita sa ibang mga Israelita at magiging akin sila.

¹⁵ Pagkatapos ay makalalapit na ang mga Levita para maglilingkod sa Toldang Tagpuan; nilinis mo na nga sila at iniindayog bilang handog kay Yawe.

¹⁶ “Naibigay” na sila; ibinigay nga sila sa akin mula sa mga anak ng Israel at kinuha ko silang kapalit ng mga panganay na isisilang sa Israel.

¹⁷ Akin nga ang lahat ng panganay sa Israel, maging tao o hayop; itinalaga ko sila sa akin nang hampasin ko ang lahat ng panganay sa lupain ng Ehipto. ¹⁸ Ngunit inihalili ko ang mga Levita sa mga panganay ng Israel. ¹⁹ Ibinibigay ko ngayon ang mga Levita kay Aaron at sa kanyang mga anak upang gampanan ang paglilingkod ng mga anak ng Israel sa Toldang Tagpuan at para humingi ng tawad para sa mga Israelita para walang datnan ng salot sa Israel sa paglapit nito sa santuwaryo.”

²⁰ Ginawa nga nina Moises at Aaron at ng buong pamayanan ng Israel ang lahat ng iniutos ni Yawe kay Moises tungkol sa mga Levita.

²¹ Ganito ang ginawa sa kanila ng mga Israelita: pagkabayad-sala ng mga Levita at pagkalaba nila ng kanilang mga damit, iniindayog sila ni Aaron sa harap ni Yawe. At humingi siya ng tawad para sa ikalilinis nila. ²² Pagkatapos ay

dumating ang mga Levita para maglilingkod sa Toldang Tagpuan sa pamamahala ni Aaron at ng kanyang mga anak. At tinupad ang iniutos ni Yawe kay Moises tungkol sa mga Levita.

²³ Nagsalita si Yawe kay Moises: ²⁴ “Tungkol ito sa mga Levita. Mula dalawampu’t limang taong gulang pataas, papasok sa samahan ang Levita para maglilingkod sa Toldang Tagpuan. ²⁵ At pagsapit niya nang limampung taong gulang, aalis siya sa samahan at hindi na maglilingkod. ²⁶ Tutulungan niya ang kanyang mga kapatid sa pagtatanod sa Toldang Tagpuan pero hindi na siya magtatrabaho. Ito ang gagawin mo tungkol sa pagtatanod ng mga Levita.”

Ang petsa ng pagdiriwang ng Paskuwa

9 ¹ Nagsalita si Yawe kay Moises sa disyerto ng Sinai sa unang buwan ng ikalawang taon pagkaalis nila sa lupain ng Ehipto: ² “Ipagdiwang ng mga Israelita ang Paskuwa sa takdang panahon. ³ Ipagdiriwang ninyo ito sa ikalabing-apat ng buwang ito sa pagtatakipsilim, ayon sa lahat ng tuntunin at mga kaulagan.”

⁴ Kaya inutusan ni Moises ang mga Israelita na ipagdiwang ang Paskuwa. ⁵ Ipinagdiwang nila ang Paskuwa sa disyerto ng Sinai sa pagtatakipsilim sa ikalabing-apat na araw ng unang buwan, gaya ng iniutos ni Yawe kay Moises.

⁶ Ngunit may ilang naging di-malinis dahil sa isang patay kaya hindi nila naipagdiwang ang Paskuwa sa araw na iyon. Pinuntahan ng mga ito sina Moises at Aaron nang araw ding iyon, ⁷ at sinabi nila sa kanya: “Naging di-malinis man kami dahil sa isang patay, e bakit naman kami pagbabawalang mag-alay ng handog kay Yawe sa takdang panahon kasama ng ibang mga Israelita?” ⁸ Sumagot si Moises sa kanila: “Hintayin ninyong marinig ko ang iutos ni Yawe tungkol sa inyo.”

⁹ At nagsalita si Yawe kay Moises: ¹⁰ “Sabihin mo sa mga Israelita: Kung may isang di-malinis dahil sa isang bangkay o kung may naglalakbay na malayo sa inyo o sa mga inapo ninyo at gusto niyang ipagdiwang ang Paskuwa ni Yawe, ¹¹ ipagdiwang nila ito sa ikalawang buwan, sa pagtatakipsilim ng ikalabing-apat na araw ng buwang iyon. Kakanin nila ito nang may tinapay na walang lebadura at mapapait na gulay. ¹² Wala silang ititira dito para sa umaga at wala silang babaling buto, kundi susundin ang lahat ng tuntunin ng Paskuwa.

¹³ Kung mayroon namang malinis at hindi naglalakbay na di magdiwang ng Paskuwa, itatakwil siya ng kanyang mga kamag-anakan. Mananagot sa kanyang kasalanan ang hindi

mag-alay ng handog ni Yawe sa takdang panahon.

¹⁴Kung may dayuhang nakikipamayan sa inyo na gustong magdiwang ng Paskuwa ni Yawe, susundin niya ang mga tuntunin at kaugalian ng Paskuwa. Iisa lamang ang batas para sa dayuhan at sa katutubo.”

Ang ulap na tanda ng paggabay ng Diyos

¹⁵Nang itayo ang Tirahan, tinakpan ito ng ulap sa may gawi ng Tolda ng Pahayag, at pag gabi nama'y may lumilitaw na parang apoy sa ibabaw ng Tirahan hanggang umaga. ¹⁶Ganito ang laging nangyayari: sa araw ay tinatakpan ng ulap ang Tirahan at sa gabi nama'y may parang apoy.

¹⁷Pag tumaas ang ulap mula sa Tolda, umaalis naman ang mga Israelita at saan man tumigil iyon, doon nagka-kampo ang mga anak ng Israel. ¹⁸Sa utos ni Yawe, umalis at naglakad ang mga Israelita at sa utos din ni Yawe sila nagkampo. Habang nakalatag ang ulap sa Tirahan, namamalagi naman sila sa kampo.

¹⁹Kapag maraming araw na nananatili ang ulap sa Tirahan, sinusunod ng mga Israelita ang bilin ni Yawe at hindi sila lumalakad. ²⁰Kung minsan nama'y iilang araw lamang sa Tirahan ang ulap ngunit sa utos ni Yawe'y nagkakampo sila, at sa utos din ni Yawe sila lumalakad.

²¹Kung minsan nama'y mula hapon hanggang umaga lamang nananatili ang ulap; kaya sa pagtaas ng ulap kina-umagahan sila umaalis. Minsa'y isang araw at isang gabing nananatili ang ulap, at pag pumaitaas na ito ay saka rin sila umaalis.

²²Kung minsan nama'y dalawang araw o isang buwan o isang taon ang ulap sa Tirahan kayat tumitigil din ang mga Israelita sa kampo at hindi umaalis; at kapag napaitaas na ito ay saka sila naglalakbay.

²³Sa utos ni Yawe sila nagkakampo, at sa utos din ni Yawe sila naglalakbay; sinusunod nila ang inutos ni Yawe kay Moises.

10 ¹Sinabi ni Yawe kay Moises: ²“Gumawa ka ng dalawang trumpetang pinukpok na pilak na gagamitin mo sa pagtitipon sa pamayanan at sa pagtatayo ng kampo.

³Pag-ihip sa mga ito, magtitipong kasama mo sa may pintuan ng Toldang Tagpuan ang buong pamayanan. ⁴Kung isa lamang ang pinatunog, ang mga pinuno, mga ulo ng mga angkan ng Israel ang magtitipong kasama mo.

⁵Kung may matunog na pag-ihip naman, aalis ang kampong nasa silanganan at lalakad. ⁶Pag muling umiihip nang matunog, aalis naman ang kampong nasa timog at lalakad. Sa ikatlong pag-ihip, ang kampong nasa kanluran ang lalakad; at sa ikapat na pag-ihip, ang kampong nasa hilaga ang lalakad. Hihipan ninyo nang matunog para sa paglakad. ⁷Ngunit hindi matunog ang pag-ihip para tipunin ang pamayanan.

⁸Ang mga paring anak ni Aaron ang ihip sa mga trumpeta; magiging palagiang kaugalian ang paggamit nito para sa inyong mga inapo.

⁹Kapag nasa sariling lupain na ninyo kayo at makikipagdigma sa kaaway na sumasalakay sa inyo, hihipan ninyo nang matunog ang mga trumpeta, at aalalahanin kayo ni Yaweng inyong Diyos at ililigtas sa inyong mga kaaway.

¹⁰Sa inyong mga piyesta, mga pagdiriwang at bagong buwan, hihipan ninyo ang trumpeta habang iniaalay ang mga susunuging handog at mga hain sa mabuting pagsasamahan upang alalahanin kayo ng inyong Diyos. Ako si Yaweng inyong Diyos.”

Ang paglakad ng “hukbo ng Israel”

¹¹Sa ikadalawampung araw ng ikalawang buwan ng ikalawang taon, tumaas ang ulap mula sa Tirahan ng Pahayag. ¹²Kaya grupogrupong umalis ang mga Israelita mula sa disyerto ng Sinai hanggang lumatag ang ulap sa disyerto ng Paran.

¹³Ito ang unang paglakad nila na iniutos ni Yawe kay Moises. ¹⁴Unang lumakad ang bandila ng kampo ng Juda na nakahanay ayon sa kani-kanilang batalyon. Nanguna sa mga taga-Juda si Naasong anak ni Aminadab, ¹⁵si Natanel na anak ni Suar naman sa mga taga-Isacar, ¹⁶at si Eliab na anak ni Helon ang sa mga taga-Zabulon.

¹⁷Nang maibaba na ang Tirahan, lumakad ang mga Gersonita at mga Merarita na may dala sa Tirahan.

¹⁸Kaya lumakad ang bandila ng kampo ng Ruben na nakahanay nang pangkat-pangkat. Pinangunahan ni Elisur na anak ni Sedeur ang

mga taga-Ruben, ¹⁹ ni Selumiel na anak ni Surishaddai ang mga taga-Simeon, ²⁰ at ni Eliasaf na anak ni Deuel ang mga taga-Gad. ²¹ At lumakad ang mga Kehatita na may pasan sa mga sagradong bagay ng Tirahan, na kaila-ngan munang itayo pagdating nila. ²² Kasunod na lumakad ang bandila ng kampo ng Efraim na grupu-grupong nakahanay. Pinangunahan ni Elisama na anak ni Amihud ang mga taga-Efraim, ²³ ni Gamaliel na anak ni Pedasur ang mga taga-Manases, ²⁴ at ni

Abidang anak ni Gideoni ang mga taga-Benjamin.

²⁵ Sa likuran ng buong kampo ang bandila ng kampo ng Dan na pangkat-pangkat na nakahanay. Pinangunahan ni Ahiezer na anak ni Amishaddai ang mga taga-Dan, ²⁶ ni Pagiel na anak ni Ocran ang mga taga-Aser, ²⁷ at ni Ahira na anak ni Enan ang mga taga-Neftali.

²⁸ Ito ang hanay sa paglakad ng mga Israelita, ayon sa kani-kanilang mga pangkat sa pag-alis nila.

MGA ALAALA SA DISYERTO: UNANG BAHAGI

• ²⁹ Sinabi ni Moises kay Hobab na anak ni Reuel na Madianitang biyenan ni Moises: “Aalis kami patungo sa lugar na ipinangako ni Yawe na ibibigay sa amin. Sumama ka sa amin at mapapabuti ka, sapagkat nangako si Yawe ng kaligayahan sa Israel.” ³⁰ Sumagot siya: “Hindi ako sasama sa inyo, uuwi na lamang ako sa aking lupa at angkan.” ³¹ Sumagot naman si Moises: “Huwag mo kaming iwan sapagkat ikaw ang may alam kung saan tayo makapagkakampo sa disyerto, kayat ikaw ang magiging pinakamata namin.” ³² Kung sasamahan mo kami, makakahati ka sa pagpapala ni Yawe sa amin at mapapabuti ka.”

³³ Lumakad na sila mula sa Bundok ni Yawe para sa tatlong araw na paglalakbay, at nanguna sa kanila sa loob ng tatlong araw ang Kaban ng Pakikipagtipan ni Yawe, sa paghanap ng lugar na kanilang mapagpapahingahan.

³⁴ Nasa ibabaw nila ang ulap ni Yawe kung araw, nang lisanin nila ang kampo.

³⁵ Tuwing aalis ang Kaban ng Pakikipagtipan, sinasabi ni Moises: “Tumindig ka, Yawe, at pangalatin ang iyong mga kaaway; magsitakas nawa sa harap mo ang mga namumuhi sa iyo.” ³⁶ At sinasabi naman niya sa paghimpil niyon: “Bumalik ka, Yawe, sa di mabilang na libu-libo ng Israel.”

11 • ¹ Nangyari na naghahanap ng away ang bayan kay Yawe. Narinig sila ni Yawe at nag-apoy ang kanyang poot. Naglagablab sa kanila ang isang apoy mula kay Yawe at sinunog ang nasa labas ng kampo. ² At sumigaw kay Moises ang sambayanan, at namagitan siya kay Yawe para sa kanila, at namatay ang apoy. ³ Tinawag nilang Tabera ang lugar na iyon, sapagkat doon naglagablab sa kanila ang apoy ni Yawe.

⁴ Napakatatakaw ang mga patapong kasama nila, at pati ang mga Israelita ay umiyak at nagsabi: “Sino ang magbibigay sa amin ng makakaing karne? ⁵ Naaalaala namin ang isdang kinakain namin nang libre sa Ehipto, ang mga pipino, mga milon, mga puero, mga sibuyas at mga bawang. ⁶ Wala na kami ngayong ganang kumain; wala na kaming makitang anuman, wala liban sa manna.”

⁷ Parang buto ng kulantro at mukhang bedelyo ang manna. ⁸ Naglilibot ang sambayanan sa pangunguha nito, at saka ginigiling sa gilingang-bato o binabayo sa lusong. Isinasaing nila iyon sa palayok o ginagawang tinapay na lasang tinapay na may langis. ⁹ Pagpatak ng hamog sa kampo kung gabi, kasama nitong bumababa ang manna.

• **10.29** Dito nagsisimula ang isang serye ng mga matatandang tradisyon na bubuo sa pinakadiwa ng mga kabanata 11-14. Sa bahaging ito, normal na letra ang ginagamit natin para sa matatandang salaysay na ito at pahilig na letra naman para sa mga parteng galing sa mga paring nag-edit sa aklat ng Mga Bilang.

• **11.1** Dalawang alaala ang pinagsasama sa kabanatang ito:

– tungkol sa mga pugo at sa manna ang isa, at kahawig ng nasa Exodo 16.

– ang isa nama’y tungkol sa kaloob na “Espiritu ni Yawe” sa matatanda o mga pinuno ng Israel.

¹⁰Narinig ni Moises ang iyakan ng sambayanan, pami-pamilya, sa bungad ng kani-kanilang tolda, at lubhang nagalit si Yawe.

Hindi ito naging kasiya-siya kay Moises, ¹¹kaya sinabi ni Moises kay Yawe: “Ba’t naman napakasama ng trato mo sa inyong lingkod? Dahil ba hindi mo ako mahal at ipinapapasan mo sa akin ang buong sambayanang ito? ¹²Bakit, ako ba ang naglihi sa buong sambayanang ito? Ako ba ang nagsilang sa kanila? At ngayo’y ipinakakarga mo pa sila sa aking kandungan tulad ng pagkarga ng isang yaya sa sanggol na pinasususo, patungo sa lupaing ipinangako mo sa kanilang mga ninuno? ¹³Saan ako kukuha ng karne para sa buong bayang ito pag iyak nila sa akin sa pagsasabing – Bigyan mo kami ng karneng makakain! ¹⁴Hindi ko makakargang mag-isa ang buong sambayanang ito; napakabigat na pasanin ito para sa akin. ¹⁵Mabuti pang patayin mo na nga ako kung ganito rin lang ang trato mo sa akin, kung may nalalabi ka pang pagtingin sa akin, at nang hindi ko na makita pa ang inyong galit.”

¹⁶Sinabi ni Yawe kay Moises: “Tipunin mo rito ang pitumpung lalaki mula sa matatanda ng Israel na kinikilala mong mga matatanda ng bayan at mga opisyal nila, at dalhin sila sa Toldang Tagpuan at patayuin sila roong kasama mo. ¹⁷Bababa ako para makipag-usap sa iyo, at kukuha ako sa espiritung sumasaiyo at ilalagay ko sa kanila. Mula ngayon, kaisa

mo silang magpapasan sa sambayanan kaya hindi mo na sila papasaning mag-isa.

¹⁸Sabihin mo sa sambayanan: Magpakabanal kayo para bukas, at kakain kayo ng karne. Narinig kayo ni Yawe sa inyong pagtangis nang sabihin ninyong – Sino ang magbibigay sa amin ng makakaing karne? Mabuti pa nang nasa Ehipto kami! – Bibigyan kayo ni Yawe ng karne at kakain kayo, ¹⁹hindi lamang isang araw o dalawa o lima o sampu o dalawampung araw ²⁰kundi isang buong buwan hanggang lumabas iyon sa inyong mga ilong at magsawa kayo. Sapagkat itinakwil ninyo si Yawe na inyong kapiling, at nanangis kayo sa harap niya at inyong sinabi – Bakit ba kami nakaalis-alis pa sa Ehipto?”

²¹At sinabi ni Moises: “Animnaraang libong kawal ang kasama ko, at sinasabi mong – Bibigyan ko sila ng karne at kakanin nila iyon sa loob ng isang buwan! ²²Makakasapat ba sa kanila kung katayin man ang isang buong tupahan o bakanan? Makasasapat ba sa kanila kung huli-hin man ang lahat ng isda sa dagat?”

²³At sinabi ni Yawe kay Moises: “Maikli ba ang bisig ni Yawe? Makikita mo ngayon kung totoo o hindi ang aking salita.”

Ibinigay ni Yawe ang kanyang espiritu sa mga pinuno

• ²⁴Lumabas si Moises at sinabi sa sambayanan ang mga salita ni Yawe. Tinipon niya ang pitumpung lalaki mula

• 24. Mula sa mga kilos at gawa ng mga propeta unang nalaman ng mga Israelita ang tungkol sa *Espiritu ng Diyos*. Ang mga propeta ang mga taong may alam sa mga lihim ng Diyos, mga taong binabahaginan ng Diyos ng kanyang karunungan, mga taong nagkaroon ng walang-katapat na lakas sa ilang mga pagkakataon. Sa kanilang mga pagkilos naunawaan ng mga Israelita na ibinibigay ng Diyos ang kanyang espiritu gaya ng isang marahas na hanging di inaasahan (kapwa nangangahulugan ng *espiritu* at *hangin* sa wikang Hebreo ang salitang *ruah*).

Para maintindihan ang salaysay na ito, makabubuting ikumpara ito sa 1 Sam 10:1-13 at 19:18-24.

Ilinuturo sa atin ng istoryang ito na kumikilos ang

Espiritu sa maraming iba’t ibang paraan (tingnan 1 Cor 12 at 14). Isang bagay ang magsabi at gumawa ng kakaibang mga bagay, o magsalita sa iba’t ibang wika, atbp. Ibang bagay naman at siyang mas importante ang makatanggap ng pananagutang pamunuan at turuan ang bayan ng Diyos. Ang espiritu ni Moises (na hindi naman nagsalita sa iba’t ibang wika o *nagpropesiya* habang wala sa sarili) na kinatawan ng Diyos, ang gagawa ng mga kakatwa at propetikong paghahayag sa pitumpung matatanda.

Ipinakikita rin ng nangyari kina Eldad at Medad na hindi laging sa mga opisyal na pamamaraan ibinibigay ng Diyos ang kanyang espiritu. Totoo ngang nasa listahan sina Eldad at Medad pero wala naman sila sa

sa matatanda at pinatayo sila sa paligid ng Tolda.

²⁵ Bumaba si Yawe na nasa ulap at kinausap si Moises. Kumuha siya sa espiritu sumasakanya at inilagay sa pitumpung matatanda. Nang sumakanila ang espiritu, nagpropesiya ang mga ito. Pero hindi na naulit pa iyon.

²⁶ Dalawang lalaki ang naiwan sa kampo; Eldad ang pangalan ng isa at ang isa nama'y Medad. Gayunman, sumakanila rin ang espiritu sapagkat kabilang sila sa listahan bagamat hindi sila nagpunta sa Tolda.

Nang magpropesiya sila sa loob ng kampo, ²⁷ isang kabataang lalaki ang tumakbo kay Moises at nagsabi: "Nagpropesiya rin sina Eldad at Medad sa kampo." ²⁸ Sinabi naman ni Josueng anak ni Nun na sapul pagkabata'y naglilingkod na kay Moises: "Panginoon kong Moises, sawayin mo sila!"

²⁹ Ngunit sinabi ni Moises: "Nangangamba ka bang baka ako madaig? Propeta nga sana ang buong bayan ni Yawe at ibigay ni Yawe sa kanila ang kanyang espiritu."

³⁰ At bumalik sa kampo sina Moises at ang matatanda ng Israel.

³¹ Umihip ang hangin galing kay Yawe, na nagtaboy sa mga pugo mula sa dagat, at ibinagsak ang mga ito sa paligid ng kampo, na singhaba ng maghapong paglakad sa isang tabi, at halos gayundin sa kabila; at halos tatlong talampakan mula sa lupa ang bunton ng mga ito.

³² Maghapon at magdamag na nanguha ng mga pugo ang sambayanan, pati na ng sumu-

nod na araw. Ang may pinakakaunting nakuha ay nakakuha ng sampung homer, at ibinilad nila ang mga iyon para sa kanila sa paligid ng kampo. ³³ Kinakagat pa lamang nila ang karne nang maglagablab ang poot ni Yawe laban sa bayan, at hinampas niya sila ng napakalubhang salot.

³⁴ Tinawag na Kibrot-hat-Taava ang lugar na iyon sapagkat doon nila inilibing ang mga matatakaw na iyon. ³⁵ Mula sa Kibrot-hat-Taava, naglakbay ang sambayanan patungong Haserot, at doon sila nanatili.

Hinamon nina Miriam at Aaron si Moises

12 • ¹ Nagsalita laban kay Moises sina Miriam at Aaron dahil sa babaeng taga-Kus na pinakasalan nito, ² at sinabi nila: "Sa pamamagitan lamang ba ni Moises nagsasalita si Yawe? Hindi ba nagsasalita rin siya sa pamamagitan namin?" At narinig iyon ni Yawe.

³ Ngunit si Moises ay taong tunay na mababang-loob, higit kaysa sinuman sa balat ng lupa. ⁴ At biglang sinabi ni Yawe kina Moises, Aaron at Miriam: "Halikayong tatlo sa Toldang Tagpuan." At nagpunta naman ang tatlo.

⁵ Bumaba si Yawe na nasa haliging ulap, tumayo sa pintuan ng Tolda, at tinawag sina Aaron at Miriam. Kapwa lumabas ang dalawa, ⁶ at sinabini Yawe: "Makinig kayong mabuti sa aking mga salita -

Kung may propeta sa piling ninyo, nagpapakilala ako sa kanya sa isang pangitain

at kinakausap siya sa isang panaginip.

⁷ Subalit hindi gayon para sa aking lingkod na si Moises,

tabi ni Moises. Kaya hindi dapat magulat ang mga awtoridad ng bayan ng Diyos na may mga pagkaka-taong kung saan sila wala ay saka ibinibigay ang Espiritu nang hindi humihingi sa kanila ng permiso: ganito ang mangyayari kay Cornelio (Gawa 10) at kay Pablo (Gawa 9).

Propeta nga sana ang buong bayan ni Yawe at ibigay sa kanila ang kanyang espiritu (tingnan Joel 3:1 at Mga Gawa 2:17).

• **12.1** Titiyakin ni Jesus sa Ebanghelyo na walang sinumang propeta ang kinikilala ng sarili niyang

angkan (tingnan Mc 6:4). Tinutuligsa nina Miriam at Aaron na mga kapatid ni Moises ang mga ginagawa nito, at maaaring may katwiran sila. Ngunit isang paraan ito nila para ipantay ang sarili kay Moises, at kumilos ang Diyos para ipagtanggol ang kanyang propeta.

Dalawang bagay ang nililiwanag ng sagot ng Diyos:

- May natatanging lugar si Moises sa pagbubunyag ng Diyos: siya ang magtatayo sa mga pundasyon ng pananampalataya sa Diyos na Tagapagpalaya, Makatarungan, Banal at Mahabagin, na hindang-hindi

ang aking katiwala sa buo kong sambayanan.

⁸Kinakausap ko siya nang harap-harapan,

tuwiran at hindi sa talinhaga,
at nakikita niya ang anyo ni Yawe.

Bakit hindi kayo natakot magsalita laban sa aking lingkod, laban kay Moises?”

⁹Naglagablab sa kanila ang galit ni Yawe, at umalis.

¹⁰Lumayo ang ulap mula sa ibabaw ng Tolda, at hayon, si Miriam – simputi ng niyebe sa ketong. Humarap si Aaron kay Miriam, at nakita niyang ketongin na ito.

¹¹Kaya sinabi niya kay Moises: “Aking panginoon, huwag mo sana kaming parusahan sa pagkakasalang nagawa namin dahil sa aming kahangalan.” ¹²Huwag mo siyang pabayaang matulad sa sanggol na agas na halos ubos na ang laman paglabas sa sinapupunan ng kanyang ina.”

¹³Kaya tumawag si Moises kay Yawe: “Pagalingin mo sana siya, O Diyos.”

¹⁴Ngunit sinabi ni Yawe kay Moises: “Kung niluran siya sa mukha ng kanyang ama, hindi ba siya magtatago sa loob ng pitong araw dahil sa kahihyan? Panatilihin mo siya sa labas ng kampo sa loob ng pitong araw, pagkatapos ay saka lamang siya muling tatanggapin.”

¹⁵Kaya nanatili si Miriam sa labas ng

kampo sa loob ng pitong araw, at hindi naglakbay ang sambayanan hanggang hindi siya pinapapasok na muli.

¹⁶Pagkatapos niyon, umalis ang sambayanan mula sa Haserot at nagkampo sa Disyerto ng Paran.

Nagpadala si Moises ng mga espiya para maniktik sa Lupang Pangako

13 ¹At kinausap ni Yawe si Moises, at sinabi: ²“Magsugo ka ng mga lalaki para magsiyasat sa lupain ng Kanaan na ibinibigay ko sa mga anak ng Israel; magsugo ka ng isang lalaki para sa bawat tribu ng mga ninuno, na mga pinuno ang lahat sa kanila.”

³Kayat isinugo ni Moises ang mga lalaking ito mula sa Disyerto ng Paran ayon sa utos ni Yawe, mga pinuno ng mga Israelita silang lahat, ⁴narito ang kanilang mga pangalan:

Si Sammua na anak ni Zacur mula sa tribu ng Ruben, ⁵si Safat na anak ni Huri mula sa tribu ng Simeon, ⁶si Kaleb na anak ni Yefone mula sa tribu ng Juda, ⁷si Igal mula sa tribu ng Isacar, ⁸si Oseas na anak ni Nun mula sa mga anak ni Jose sa tribu ng Efraim, ⁹si Palti na anak ni Rafu mula sa tribu ng Benjamin, ¹⁰si Gadiel na anak ni Sodi mula sa tribu ng Zabulon, ¹¹si Gaddi na anak ni Susi mula sa mga anak ni Jose sa tribu ng Manases, ¹²si Ammiel na anak ni Gemali mula sa tribu ng Dan, ¹³si Setur na anak ni Mikael mula sa tribu ng Aser, ¹⁴si Nahabi na anak ni Vapsi mula sa tribu ng Neftali, ¹⁵si Guel na anak ni Maki mula sa tribu ng Gad.

• ¹⁶Ito ang mga pangalan ng mga lalaking isinugo ni Moises upang maniktik sa lupain. Ngunit tinawag na Josue ni Moises si Oseas na anak ni Nun.

mababago ng sino pa mang propeta. Isa pa’y kakailanganin ng mga propetang kilalanin sila ng mga awtoridad ng bayan ng Diyos, na mga kahalili ni Moises.

– *Kinausap ko siya nang harap-harapan.* Ang mga pangitain at mga panaginip ay pupuwedeng maging paraan ng pakikipag-usap ng Diyos sa mga propeta. Ngunit mas mababang klaseng pamamaraan ang mga ito. Maraming klase ng espiritu ang gumagawa nang ganito at maaari din namang maging mga ilusyong galing sa demonyo ang mga ito. Kayat kay Moises at sa mga dakilang propeta, espiritu sa espiritu ang pakikipag-usap ng Diyos sa kanila. At sa pag-angkin niya sa kanilang kalayaan, binago niya sila at pinabanal.

Si Moises ay taong tunay na mababang-loob: ang maliwanag na tanda na nakatagpo niya ang Diyos.

• **13.16** Nang panahong iyo’y Kanaan ang tawag sa lupang ipinangako sa mga Hebreo, at mga Kananeo ang mga nakatira roon. Paglipas lamang ng mga panahon saka iyon tatawaging Israel dahil ang mga Israelita na ang nagmay-ari niyon. Tatawagin din iyong Palestina. Sa kanilang mga pangarap, paraiso ang tingin nila sa lupang ito. *Pumutol sila ng isang sangang may buwig na ubas na pinasan ng dalawa sa kanila sa isang pingga.* Inilalarawan ng kagilagilalas na detalyeng ito ang magandang lupaing “dinaluyan ng gatas at pulot-pukyutan”. Ginagamit pa rin ng mga Israelita sa kasalukuyan ang larawang ito bilang sagisag ng kanilang bansa.

Isa sa mabibigat na kasalanan ng Israel ang inilalarawan sa atin ng Biblia sa bahaging ito, gaya ng nasa Ex 32. Hindi sana naging napakahirap para sa Israel ang maniwala kay Yawe kung hindi nito hiningi sa kanila na

¹⁷Kaya pinapunta sila ni Moises para maniktik sa lupain ng Kanaan, at sinabi sa kanila: “Umahon kayo sa Negeb tungo sa kaburulan, at tingnan ang lagay ng lupa ¹⁸at kung ang bayang naroo’y malakas o mahina, marami o kakaunti. ¹⁹Tingnan din ninyo kung maganda o masama ang lupaing tinitirhan nila at kung anong klase ng mga siyudad mayroon sila – mga kampo lamang ba o napapaderan? ²⁰Tingnan ninyo kung mataba o hindi ang lupa, kung may mga puno o wala. Lakasan ninyo ang inyong loob at kumuha ng bunga ng lupain.” Panahon noon ng unang hinog na ubas.

²¹*Umakyat nga sila at ginalugad ang lupain mula sa disyerto ng Zin hanggang sa Rehob, malapit sa bungad ng Emat.* ²²Umahon sila sa Negeb at dumating sa Hebron na isang matandang lunsod na itinayo pitong taon bago pa ang Soan sa Ehipto; doon nakatira sina Ahiman, Sesai at Tolmai na mga anak ni Enak.

²³At dumating sila sa Lambak ng Eskol kung saan sila pumutol ng isang sangang may buwig ng ubas. Pinasan ito ng dalawa sa kanila sa isang pingga. Nagdala rin sila ng igos at iba pang prutas. ²⁴Dahil sa buwig ng ubas na pinutol doon ng mga anak ng Israel, tinawag nilang Lambak ng Eskol (Buwig) ang lugar na iyon.

²⁵*Bumalik sila pagkatapos ng apatnapung araw na paniktik sa lupain.*

²⁶*Dumating sila at nakipagkita kay Moises, kay Aaron at sa buong pamayanan ng mga Israelita sa disyerto ng Paran sa Kades.* Nag-ulat sila sa kanila at sa buong pamayanan, at ipinakita ang bunga ng lupain.

sakupin ang lupain, bagay na ikinatakot naman nila. Gayundin naman, napakaraming Kristiyano ngayon ang nakadarama ng lubos na pag-aalab ng espiritu pero natatakot naman sa oras na hingin sa kanila ng Iglesya na makisangkot sa gawa ng katarungan at pagkakasundo sa lahat ng larangan ng kasalukuyang daigdig.

• **14.1** May mga karanasan tayong magugunita na katulad na katulad ng paghihimagsik na ito.

²⁷At iniulat nila kay Moises: “Pumasok kami sa lupaing pinapuntahan mo sa amin, at totoo ngang dinadaluyan ito ng gatas at pulot-pukyutan! Narito ang bunga niyon. ²⁸Pero napakalalakas ng bayang nakatira sa lupain; naglalakihan at napapaderan ang mga siyudad, at nakita pa namin doon ang mga inapo ng mga higante. ²⁹Nakatira ang mga Amalecita sa lupain ng Negeb, at nasa kaburulan naman ang mga Heteo, Hebuseo at Amorreo; at nasa baybaydagat at sa pampang ng Jordan ang mga Kananeo.”

³⁰Pinatahimik ni Kaleb ang sambayang laban kay Moises, at sinabi: “Kailang ngang umahon tayo at agawin ang lupain sapagkat tiyak na kaya natin ito.” ³¹Nguni sinabi ng mga lalaking kasama niyang umahon: “Hindi natin malulusob ang bayang iyon sapagkat mas malakas sila kaysa atin.”

³²*At masama ang ipinamalita nila sa mga Israelita tungkol sa lupaing kanilang ginalugad: “Ang lupaing nilibot namin para tiktikan ay lupaing lumalamon sa lahat ng tagaroon, at napakalalaki ang lahat ng taong nakita namin. ³³Nakakita pa kami ng mga higante (sila ang mga anak ni Enak mula sa lahi ng mga higante). Sa tingin nami’y para kaming mga balang sa harap nila, at gayon nga siguro ang tingin nila sa amin.”*

Ang paghihimagsik ng bayan sa Kades

14 • ¹*At humiyaw ang buong pamayanan, at magdamag na umiyak ang mga tao. ²Nagreklamo ang lahat ng anak ng Israel laban kina Moises at Aaron,*

Masamang tagapayo ang takot at ginagawa nitong marahas ang mga duwag.

Pinapatay ng mga taong may mapuro na diwa ang mga propeta para panatiliin ang kanilang kapangyarihan o kaya’y para bumalik “sa pagkaalipin sa Ehipto”.

Nguni ang Diyos ang sumasaklolo sa taong nakikipagharap sa pulutong nang dahil sa kanya.

Hanggang kailan sila tatanggap maniwala sa akin? Insulto sa Diyos ang pagiging takot kumilos.

at sinabi ng buong pamayanan sa kanila: “Buti pang namatay na kami sa Ehipto o sa disyertong ito!”³ Ba’t ba kami dinadala ni Yawe sa lupaing ito para lamang mabuwal sa tabak, at masamsam sa amin ang aming mga asawa at maliliit na bata? Di ba mas mabuti pang bumalik sa Ehipto?”⁴ At sinabi nila sa isa’t isa: “Pumili tayo ng pinuno at bumalik na tayo sa Ehipto.”

⁵Nagpatirapa sina Moises at Aaron sa harap ng buong pagtitipon ng pamayanan ng mga anak ng Israel. ⁶Winarak naman ni Josueng anak ni Nun, at ni Kaleb na anak ni Yefone, na kasama sa mga naniktik sa lupain, ⁷at sinabi sa buong pamayanan ng mga anak ng Israel: “Napakaganda ang lupaing pinuntahan namin at ginalugad. ⁸Kung kasiya-siya tayo kay Yawe, dadalhin niya tayo sa lupaing ito at ibibigay ito sa atin, isang lupaing dinadaluyan ng gatas at pulot-pukyutan. ⁹Huwag lamang kayong maghihimagsik kay Yawe, at huwag matakot sa mga taong nasa lupain sapagkat sila ang uubusin natin! Wala na ang kanilang pananggalang at sumasaatin naman si Yawe. Huwag kayong matakot sa kanila!”

¹⁰Binantaan silang babatuhin ng buong pamayanan nang biglang lumitaw ang Luwalhati ni Yawe sa Toldang Tagpuan sa harap ng lahat ng anak ng Israel.

¹¹Sinabi ni Yawe kay Moises: “Hanggang kailan ako hahamakin ng bayang ito? Hanggang kailan sila tatanggap maniwala sa akin sa kabila ng mga tanda na ginawa ko sa piling nila?”¹² Padadalhan ko

sila ng salot at pupuksain, pero gagawin kitang isang bansang mas malaki at mas malakas kaysa kanila.”

¹³Sinabi naman ni Moises kay Yawe: “Alam ng mga Ehipsiyo na inilabas mo sa iyong kapangyarihan ang bayang ito mula sa piling nila, ¹⁴at sinabi nila ito sa mga naririto sa lupain. Nabalitaan na nila, Yawe, na kapiling ka ng bayang ito, at nakita ka nila nang harap-harapan, at ang iyong ulap ay namamalagi sa kanila, at nangunguna ka sa kanila sa isang haliging ulap kung araw at sa haliging apoy kung gabi. ¹⁵At ngayo’y minsanan mong pupuksain ang bayang ito?”

Kaya sasabihin ng mga bansang nakabalita tungkol sa iyo: ¹⁶Hindi na kaya ni Yawe na dalhin ang bayang ito sa lupaing ipinangako niya sa kanila kaya niya sila pinagpapatay sa disyerto. ¹⁷Panginoon ko, makita nawa ngayon ang iyong kapangyarihan pagkat ayon sa iyong mga salita, ¹⁸hindi ka madaling magalit at mayaman sa kabutihang-loob. Pina-patawad mo ang kasalanan at paghihimagsik, ngunit naghiganti ka at pinarurusahan ang mga anak hanggang sa ikatlo at ikapat na salinlahi dahil sa kasamaan ng kanilang mga magulang. ¹⁹Patawarin mo na sana ang pagkakasala ng bayang ito, ayon sa masagana mong awa, tulad ng pagpatawad mo sa bayang ito mula pa sa Ehipto hanggang ngayon.”

²⁰At sinabi ni Yawe: “Pinatawad ko na sila ayon sa iyong mga salita, ²¹ngunit kung paanong buhay ako at pinupuspos ng Luwalhati ni Yawe ang daigdig, ²²⁻²³isinusumpa kong hindi nila makikita

Iniuukol din ang mga salitang ito sa mga tao ngayon na, sa harap ng mga sugat ng lipunan, ay nagsasabing: wala nang magagawa pa.

Patawarin mo sana ang pagkakasala ng bayang ito. Minsan pang lumilitaw si Moises sa kanyang papel bilang tagapamagitan. Sa personal na pakikipagniig niya kay Yawe, natutuhan ni Moises na sagana pala sa kagandahang-loob at puno ng awa ang Diyos.

Nagpapatawad nga ang Diyos. Subalit hindi nito

hinahadlangan na pagbayaran ng mga tao ang bigat ng kanilang mga pagkakamali. Ang paghihimagsik sa Kades at ang sumunod na pagkalupig ang dahilan ng matagal na pananatili ng mga Hebreo sa disyerto. Sa katunayan, may katagalan nga, apatnapung taon, ang itinigil nila sa may malapit sa Kades, na waring nahahadlangan sa pagpasok sa lupain ng Kanaan. Malupit ang salita: mamamatay sa pintuan ng Lupang Pangako ang lahat ng tumanggap makilahok sa paglupig.

ang lupaing ipinangako ko sa kanilang mga ninuno. Sapagkat nakita nilang lahat ang aking Luwalhati at ang mga tanda na ginawa ko sa Ehipto at sa disyerto, ngunit sampung beses pa rin nila akong sinubok at hindi pinakinggan ang aking tinig. Wala isa man sa mga humamak sa akin ang makakakita niyon. ²⁴ Ang lingkod kong si Kaleb lamang ang makapapasok doon sapagkat may naiiba siyang espiritu at dahil lubos siyang sumunod sa akin. Dadalhin ko siya sa lupaing pinuntahan niya at aariin iyon ng kanyang mga inapo, ²⁵ samantalang nasa lambak ang mga Amalecita at mga Kananeo.

Kaya babalik kayo bukas at aalis papunta sa disyerto sa daang patungo sa Dagat ng Mga Tambo.”

²⁶ Sinabi ni Yawe kina Moises at Aaron: ²⁷ “Hanggang kailan magrereklamo sa akin ang masamang pamayanang ito? Narinig ko na ang mga reklamo ng mga reklamador na Israelitang ito. ²⁸ Sabihin mo sa kanila – Buhay ako, wika ni Yawe, kaya gagawin ko sa inyo ang lahat ng narinig kong sinabi ninyo. ²⁹ Lahat kayo, na dalawampung taong gulang o higit pa at kabilang sa senso, na nagrereklamo sa akin, mabubuwal sa disyertong ito ang inyong mga bangkay. ³⁰ Hindi kayo papasok sa lupaing isinumpa kong paninirahan ninyo, maliban kay Kaleb na anak ni Yefone, at kay Josueng anak ni Nun. ³¹ Ngunit ang inyong mga anak na sinabi ninyong masasamsam sa inyo ang dadalhin ko roon at sila ang makaaalam sa lupaing tinanggihan ninyo. ³² Mabubuwal sa disyerto ang inyong mga bangkay, ³³ at lalaboy rito sa loob ng apatnapung taon ang inyong mga anak, kasama ang kanilang mga kawan, pasan

ang bigat ng inyong kataksilan hanggang bumagsak na patay sa disyerto ang kahuli-hulihan sa inyo.

³⁴ Batay sa bilang ng mga araw na ginugol sa paniniktik sa lupain – isang taon para sa bawat araw, apatnapung araw – apatnapung taon ninyong papasanin ang bigat ng inyong mga pagkakasala at malalaman ninyo ang paglaban ko. ³⁵ Akong si Yawe ang nagsalita. Tiyak na gagawin ko ito sa buong masamang pamayanan – pinagkaisahan nila ako. Mauubos sila sa disyertong ito, at dito sila mamamatay.”

³⁶ Ang mga lalaking isinugo ni Moises upang maniktik sa lupain at nagbalik sa pamayanan ang silang nagpareklamo laban sa kanya sa pagkakalat ng masamang balita tungkol sa lupain. ³⁷ Nangamatay sila dahil sa salot sa harap ni Yawe. ³⁸ Tanging si Josueng anak ni Nun at si Kaleb na anak ni Yefone ang natirang buhay sa mga umalis para maniktik.

³⁹ Nang isalaysay ito ni Moises sa mga Israelita, buong kapaitang nagluksa ang sambayanan. ⁴⁰ Maaga silang gumising at umakyat sa bundok, at sinabi: “Narito kami! Nagkasala kami ngunit handa kaming pumunta sa lugar na ipinangako ni Yawe.” ⁴¹ Ngunit sinabi ni Moises: “Bakit ninyo sinusuway ang utos ni Yawe? Hindi ito magtatagumpay. ⁴² Huwag kayong aakyat, sapagkat wala sa inyo si Yawe, kung hindi’y malulupig kayo ng inyong mga kaaway. ⁴³ Haharapin kayo roon ng mga Amalecita at mga Kananeo, at tiyak na mabubuwal kayo sa tabak, sapagkat tumalikod kayo sa pagsunod kay Yawe at wala siya sa inyo.”

⁴⁴ Nagpilit pa rin silang umakyat sa tuktok ng bundok, ngunit hindi umalis mula sa loob ng kampo ang Kaban ng Pakikipagtipan ni Yawe o si Moises.

⁴⁵ Kaya bumaba ang mga Amalecita at mga Kananeo na nakatira sa kaburulan, at nilupig sila at hinabol hanggang Horma.

KARAGDAGAN PANG MGA BATAS

15 • ¹ Sinabi ni Yawe kay Moises: ² “Sabihin mo sa mga Israelita: Ito ang gagawin n’yo pagkapasok sa lupaing titirhan ninyo pagkabigay ko nito sa inyo upang maging kalugud-lugod kay Yawe ang amoy ng handog

na baka o tupa. ³ Kung may handog na pinadaan sa apoy kay Yawe, o susunuging handog o hain sa pagtupad ng isang panata o kusang-loob na alay o dahil sa inyong mga pagdiriwang, ⁴ ang nag-aalay kay Yawe ay mag-aalay ng pagkaing

• **15.1** Mga batas at mga kaugalian ng Israel ang muli nating matutunghayan sa mga kabanata 15-19. – 15:17. Ang paanyayang ialay ang mga unang aning tinapay, o mga unang tinapay na gawa sa harina

ng inaning trigo. Ang bayan ng Diyos ang magiging bayang may magandang pinag-aralan at may kagandahang asal na hindi kumakain nang hindi nagpapasalamat o sinisilbihan muna ang sarili kundi

handog na ikapung efang harina na hinaluan ng sangkapat na hing langis. ⁵ At daragdagan pa ng inuming handog na sangkapat na hing alak para sa bawat batang tupang susunuging handog o isasakripisyo. ⁶ Para naman sa barakong tupa, magdadala ka ng dalawang ikapung efa ng pinong harinang hinaluan ng sangkatlong hing langis bilang pagkaing handog, ⁷ at ng sangkatlong hing alak bilang inuming handog, para sa kalugud-lugod na amoy kay Yawe.

⁸ Kung mag-aalay ka ng isang toro bilang susunuging handog, o pagtupad sa isang panata o hain sa mabuting pagsasamahan kay Yawe, ⁹ magdadagdag ka ng tatlong ikasampung efa ng pinong harinang hinaluan ng kalahating hing langis bilang pagkaing handog, ¹⁰ at ng kalahating hing alak bilang inuming handog, para sa kalugud-lugod na amoy kay Yawe. ¹¹ Ganito rin ang gagawin sa bawat toro, barakong tupa, batang tupa o kambing. ¹² Kung marami ang inyong mga handog, gawin n'yo ito sa bawat isa.

¹³ Gagawin ito ng lahat ng katutubo para maging kalugud-lugod kay Yawe ang amoy ng kanilang handog na pinadaan sa apoy. ¹⁴ Susunod din sa batas na ito ang dayuhang nasa piling ninyo o sa piling ng inyong mga inapo sa pag-aalay ng haing pinadaan sa apoy bilang kalugud-lugod na amoy kay Yawe. ¹⁵ Sa pamamayan, iisang tuntunin lamang ang iiral sa inyo at sa dayuhan; panghabampanahong tuntunin ito sa inyong mga salinlahi: pareho lamang kayo ng dayuhan sa harap ni Yawe. ¹⁶ Iisang tuntunin at iisang kaugalian lamang para sa inyo at sa dayuhang nakikipamayan sa inyo.”

¹⁷ Nagsalita si Yawe kay Moises: ¹⁸ “Sabihin mo sa mga Israelita: Pagkapasok ninyo sa lupaing pagdadalhan ko sa inyo, ¹⁹ makakakain kayo ng tinapay. Kaya mag-aabuloy kayo kay Yawe. ²⁰ Maghahandog kayo ng isang bibingka na pinakauna sa inyong giikan bilang pinakauna sa inyong minasang harina. ²¹ Sa inyong mga salinlahi, mag-aalay kayo kay Yawe ng handog mula sa inyong pinakaunang minasang harina.

²² Kung magkamali kayo sa hindi ninyo pagtupad sa lahat ng kautusang ito na itinuro ni Yawe kay Moises – ²³ ang lahat ng iniutos niya sa pamamagitan ni Moises mula sa una niyang pagsasalita hanggang sa mga sali't salinlahi ninyo – ²⁴ kung nagawa ito na di sinasadya ng pamayanan, maghahandog ang buong pama-

yanan ng isang batang toro bilang susunuging handog na kalugud-lugod ang amoy kay Yawe, kasama ang kinaugaliang handog na pagkain at inumin, at isang barakong kambing bilang hain para sa kasalanan. ²⁵ Kaya hihingi ng tawad ang pari para sa buong pamayanan ng mga Israelita, at patatawarin sila sapagkat pagkakamali lamang ito, at dinala nila kay Yawe ang kanilang alay na isang handog na pinadaan sa apoy at ang hain para sa kasalanan dahil sa kanilang pagkakamali. ²⁶ At patatawarin ang buong pamayanan ng mga Israelita pati ang dayuhang nasa piling nila sa di sinasadyang pagkakasala ng buong bayan.

²⁷ Kung may tao namang nagkasala nang di sinasadya, mag-aalay siya ng isang taong gulang na babaeng kambing bilang hain para sa kasalanan. ²⁸ Hihingi ng tawad ang pari sa harap ni Yawe para sa nagkasala nang di sinasadya, at patatawarin siya sa pamamagitan nito. ²⁹ Iisa lamang ang inyong batas sa nagkasala nang di sinasadya: para sa katutubong Israelita at para sa dayuhang nasa piling ninyo.

³⁰ Ngunit kung may kusang magkasala, maging katutubo o dayuhan, nilalait nito si Yawe: aalisin siya sa kanyang bayan. ³¹ Dahil hinamak niya ang salita ni Yawe at nilabag ang kanyang utos, hindi na siya mabubuhay at siya lamang ang mananagot sa kanyang kamatayan.”

Ang parusa sa nagtatrabaho sa Araw ng Pahinga

³² Habang nasa disyerto pa ang mga Israelita, may lalaking natagpuang nangangahoy sa Araw ng Pahinga. ³³ Iniharap siya ng mga nakahul sa kanya kina Moises at Aaron at sa buong pamayanan. ³⁴ Ikinulong siya dahil wala pang ipinahahayag na dapat gawin sa kanya. ³⁵ At sinabi ni Yawe kay Moises: “Mamamatay ang taong iyan; babatuhin siya ng buong pamayanan sa labas ng kampo.” ³⁶ Kaya inilabas siya ng buong pamayanan sa kampo at binato hanggang mamatay, gaya ng iniutos ni Yawe kay Moises.

³⁷ Sinabi ni Yawe kay Moises: ³⁸ “Sabihin mo sa mga Israelita na gumawa sila ng mga palawit sa dulo ng kanilang mga damit at lagyan ng sinulid na asul na mapula-pula sa bawat palawit. ³⁹ Magkakaroon kayo ng mga palawit, at pag makikita ninyo ito'y maaalala ninyo ang lahat

iaalay nila sa Levita o sa dukha ang pinakaunang parte na nangangahulugan ng pag-aalay nito sa Diyos.

– 15:37. Ang sinulid na kulay-murado ay maihahambing sa mga insigniya na isinusuo ngayon ng maraming tao. May halaga lamang ang panlabas na

tandang ito kung tunay na nasa kalooban ang isinasagisag nito. Sinang-ayunan ni Jesus ang kautusang ito (Mt 9:20) ngunit tinuligsa niya ang mga nagsusuot ng mga palawit na ito na pakitang-tao lamang (Mt 23:5).

ng utos ni Yawe kaya tutuparin ninyo ang mga iyon at hindi na kayo magbibili ng inyong sarili sa pagliligaw sa inyo ng sariling puso at mga mata. ⁴⁰Kaya aalalahanin ninyo at isasabuhay ang lahat ng aking mga utos upang maitalaga kayo sa inyong Diyos. ⁴¹Ako si Yaweng inyong Diyos ang naglabas sa inyo mula sa Ehipto upang akong si Yawe ang maging Diyos ninyo.”

**Mga pagmamagaling ni Kora;
paghihimagsik nina Datan at Abiram**

16 • ¹Naghihimagsik laban kay Moises si Kora na anak ni Isar na anak naman ni Kehat mula sa tribu ng Levi, at sina Datan at Abiram na mga anak ni Eliab na anak naman ni Pelu mula sa tribu ng Ruben. ²Sumama sa kanya ang dalawandaa’t limampung Israelita na mga kilalang pinuno sa pamayanan at mga miyembro ng sanggunian.

³Nagtipon sila laban kina Moises at Aaron, at sinabi: “Sobra na! Banal ang buong pamayanan at sumasakanila si Yawe. Kaya bakit hangad ninyong makapangyari sa pamayanan ni Yawe?”

⁴Nang marinig ito ni Moises, nagpatirapa siya. ⁵At sinabi niya kay Kora at sa mga tagasunod nito: “Ipakikita ni Yawe bukas ng umaga kung sino ang kanya at kung sino ang banal at palalapitin niya sa kanya. Palalapitin niya mismo sa kanya ang kanyang pipiliin. ⁶Ikaw, Kora, kasama ang lahat mong tagasunod – kunin ninyo ang inyong mga insensaryo. ⁷Punuin ang mga iyon bukas ng nagbabagang uling at lagyan ng insenso sa harap ni Yawe, at pipiliin ni Yawe kung sino ang banal. Sumusobra na kayong mga anak ng Levi!”

⁸Sinabi rin ni Moises kay Kora: “Makinig kayo ngayon sa akin, mga anak ng Levi.

⁹Maliit na bagay pa ba para sa inyo na ibinukod kayo ng Diyos ng Israel mula sa pamayanan ng Israel para ilapit sa kanya upang maglingkod sa Banal na Tolda ni Yawe, at tumayo sa harap ng pamayanan para maglingkod sa ngalan nila? ¹⁰Inilapit ka niya sa kanya, ikaw at lahat ng kapatid mong Levita, at ngayo’y inaambisyon n’yo ring magpari. ¹¹Ano ba ang pakialam dito ni Aaron at nagrereklamo kayo laban sa kanya? Si Yawe ang pinaghimagsikan mo at ng inyong mga tagasunod.”

¹²*Ipinatawag ni Moises sina Datan at Abiram na mga anak ni Eliab, ngunit sinabi ng mga ito: “Hindi kami pupunta. ¹³Hindi pa ba sapat na ilabas mo kami mula sa isang lupaing dinadaluyan ng gatas at pulot-pukyutan para patayin kami sa disyerto? At ngayo’y gusto mo pang panginoonin ka namin! ¹⁴Hindi mo naman kami nadala sa lupaing dinadaluyan ng gatas at pulot-pukyutan, o napamanahan ng mga bukirin at ubasan. Akala mo ba’y bulag ang mga taong ito? Hindi kami pupunta.”*

¹⁵*Galit na galit si Moises at sinabi niya kay Yawe: “Huwag mong kalugdan ang kanilang handog. Hindi ako kumuha ni isa mang asno mula sa kanila, ni wala akong sinaktang sinuman sa kanila.”*

¹⁶Sinabi ni Moises kay Kora: “Ikaw at ang lahat mong kasamahan ay haharap kay Yawe bukas, ikaw at sila, kasama si Aaron. ¹⁷Dalhin ng bawat isa sa inyo ang kanyang insensaryo, lagyan iyon ng insenso at ialay sa harap ni Yawe – dalawanda’t limampung insensaryo – at gayundin ang gagawin ni Aaron.” ¹⁸Kaya kinuha

• **16.1** *Banal ang buong pamayanan at sumasakanila si Yawe.* Totoo nga, pero may herarkiyang galing sa Diyos. Ito ang itinuturo ng kabanatang ito at pagkatapos ay aalalahanin naman ni Pablo: “Walang maaaring umangkin sa tungkulin ng pagkapari kundi ang tinawag ng Diyos tulad ni Aaron” (Hebreo 5:4).

Dalawang magkaibang salaysay ang pinagsama sa pagsulat ng pahinang ito:

– sa una’y inaangkin ni Kora ang mga pribilehiyo ng mga paring anak ni Aaron; at nilamon siya ng apoy na galing sa langit kasama ng dalawandaan niyang kakampi;

– sa ikalawan nama’y nagrebelde sina Datan at Abiram mula sa tribu ng Ruben laban kay Moises hanggang lamunin ng lupa ang mga ito.

ng bawat isa ang kanyang insensaryo, at nilagyan iyon ng apoy at insenso, at tumayo sa bungad ng Toldang Tagpuan, kasama sina Moises at Aaron.

¹⁹Tinipon ni Kora ang buong pamayanan laban sa kanila sa pintuan ng Toldang Tagpuan, at napakita sa buong pamayanan ang Luwalhati ni Yawe.

²⁰Sinabi ni Yawe kina Moises at Aaron: ²¹“Lumayo kayo sa pamayanang ito at agad ko silang uubusin.” ²²Ngunit nagpatirapa sila at sinabi: “O Diyos, Diyos ng mga espiritu ng sangkatauhan, magagalit ka ba sa buong pamayanan dahil lamang sa kasalanan ng isang tao?”

²³Sumagot si Yawe kay Moises: ²⁴“Kausapin mo ang pamayanan at sabihin ito: Lumayo kayo sa mga tolda nina Kora, Datan at Abiram!”

²⁵Tumindig si Moises at pumunta kina Datan at Abiram, at sumunod naman sa kanya ang mga matatanda ng Israel. ²⁶Kinausap niya ang pamayanan at sinabi: “Lumayo kayo sa mga tolda ng mga masamang taong ito, at huwag hipuin ang alinman sa kanilang ari-arian, kung hindi’y mamamatay kayo dahil sa lahat nilang kasalanan.” ²⁷Nagsilayo nga sila sa mga tolda nina Kora, Datan at Abiram; at nagsilabas naman sina Datan at Abiram at tumayong kasama ng kani-kanilang asawa at mga anak at maliliit na bata sa pintuan ng kani-kanilang mga tolda.

• ²⁸At sinabi ni Moises: “Sa ganito ninyo malalaman na isinugo nga ako ni Yawe upang gawin ang lahat ng ito, at hindi ito galing sa akin. ²⁹Kung sila ay mamatay tulad ng sinuman, at singilin tulad ng sinumang tao, hindi ako sinugo

ni Yawe kung gayon. ³⁰Ngunit kung gagawa ng himala si Yawe, at ngumanga ang lupa at nilulon sila, kasama ang lahat nilang ari-arian at mananaog silang buhay sa Lugar ng mga Patay, malalaman ninyo na kinasuklaman ng mga taong ito si Yawe.”

³¹Pagkatapos masabi ni Moises ang lahat ng ito, nahati ang lupa, ³²ngumanga at nilulon ang mga iyon pati ang kanilang mga sambahayan, at lahat ng tauhan ni Kora at lahat nilang ari-arian.

³³Bumaba silang buhay sa Lugar ng mga Patay, pati ang lahat nilang ari-arian; tumikom ang lupa sa kanila at naglaho sila sa pamayanan. ³⁴Sa kanilang mga sigaw, nagtatakbo ang lahat ng Israelitang nasa kanilang paligid, habang sinasabi “Baka tayo malulon ng lupa!”

³⁵At biglang lumabas ang apoy mula kay Yawe at tinupok ang dalawandaa’t limampung lalaking nag-aalay ng insenso.

17 • ¹Kinausap ni Yawe si Moises, at sinabi: ²“Sabihin mo kay Eleazar na anak ni Aaron pari na kunin mula sa sunog ang mga insensaryo at ikalat ang apoy sa malayo, dahil sagrado na ngayon ³ang mga insensaryo sapagkat binawian ng buhay ang mga lalaking ito dahil sa kanilang kasalanan. Ipapanday mo ang mga insensaryo para ibalot sa altar dahil naialay na ang mga ito sa harap ni Yawe at naging sagrado. Magiging tanda ang mga ito para sa mga Israelita.”

⁴Kaya kinuha ng paring si Eleazar ang mga tansong insensaryong dala ng mga lalaking nasunog, at pinanday ang mga iyon para ipambalot sa altar ⁵at magsilbing paalala sa mga anak ng Israel na walang sinumang paring hindi inapo ni Aaron ang makalalapit para magsunog ng insenso sa harap ni Yawe, kung hindi’y magagaya siya kay Kora at sa mga tagasunod nito, tulad ng sinabi ni Yawe kay Eleazar sa pamamagitan ni Moises.

• 28. Ikumpara ang Mga Bilang 16:28 sa Juan 5:19 at 5:36.

• **17.1** Iba’t ibang kababalaghan ang nagpapakita ng awtoridad ni Aaron at ng bisa ng kanyang panalangin sapagkat isa siyang paring pinili ng

Diyos. Ang tungkod ni Aaron (17:23) ang larawan ng pagiging mabunga na ibinibigay ng Diyos sa lahat ng aksyong isinasagawa dahil sa utos niya at sa lahat ng buhay na itinatalaga sa kanya (Jer 17:8; Slm 92:15).

Nanalangin si Aaron para sa bayan

⁶Kinabukasan, nagreklamo ang buong pamayanan ng mga anak ng Israel laban kina Moises at Aaron, at sinabi: “Kayo ang nagpapatay sa bayan ni Yawe.” ⁷Nang magkatipon ang pamayanan laban kina Moises at Aaron, humarap sila sa Toldang Tagpuan at binalot ito ng Ulap, at lumitaw ang Luwalhati ni Yawe. ⁸At nagpunta sa bungad ng Toldang Tagpuan sina Moises at Aaron.

⁹Kinausap ni Yawe si Moises, at sinabi: ¹⁰“Lumayo ka sa pamayanang ito; uubusin ko sila ngayon din.” Nagpatirapa ang dalawa sa lupa. ¹¹At sinabi ni Moises kay Aaron: “Kunin mo ang iyong insensaryo at lagyan ng apoy galing sa altar, lagyan mo ng insenso at pumunta ka agad sa pamayanan upang magbayad-sala kay Yawe para sa kanila. Lumabas na ang poot mula kay Yawe, at nagsimula na ang salot.”

¹²Ginawa nga ni Aaron ang sabi ni Moises, at tumakbo sa gitna ng pamayanan, ngunit nagsimula na ang salot sa sambayanan. Inilagay niya ang insenso at nagbayad-sala para sa kanila. ¹³Tumayo siya sa pagitan ng mga buhay at mga patay, at tumigil ang salot. ¹⁴Labing-apat na libo’t pitundaan ang namatay sa salot, bukod sa mga namatay dahil kay Kora. ¹⁵At nagbalik si Aaron kay Moises sa bungad ng Toldang Tagpuan; tumigil na ang salot.

Ang tungkod ni Aaron

¹⁶Nagsalita si Yawe kay Moises, at sinabi: ¹⁷“Sabihin mo sa mga anak ng Israel na bigyan ka ng mga tungkod, isa para sa bawat tribu, labindalawang tungkod na lahat para sa mga pinuno ng labindalawang tribu. Isulat mo ang pangalan ng bawat isa sa kanyang tungkod, ¹⁸at isulat mo naman sa tungkod ni Levi ang pangalan ni Aaron sapagkat siya ang una sa mga angkan ni Levi.

¹⁹At ilagay mo ang mga iyon sa Toldang Tagpuan sa harap ng Kaban ng Kautusan na ating tagpuan. ²⁰Ang may-ari ng tungkod na sisibol ang siyang hinirang ko; sa ganitong paraan ko patatahimikin ang mga reklamo ng mga Israelita laban sa inyo.”

²¹Kinausap ni Moises ang mga Israelita, at bawat isa sa kanilang mga pinuno ay nagbigay sa kanya ng tungkod – labindalawang tungkod na lahat para sa kanilang mga tribu, at kabilang dito ang tungkod ni Aaron. ²²Inilagay ni Moises ang mga tungkod sa harap ni Yawe sa Tolda ng Kaban ng Kautusan. ²³Kinabukasan, nagpunta si Moises sa Tolda ng Kaban ng Kautusan – at

hayun! umusbong ang tungkod ni Aaron na kumakatawan sa tribu ng Levi. Bumukad ang mga buko, namukadkad ang mga bulaklak, at nagbunga ng hinog na almond.

²⁴Inilabas ni Moises ang lahat ng tungkod mula sa harap ni Yawe at ibinalik sa mga anak ng Israel; tiningnan nila ang mga ito, at kinuha ng bawat isa ang kanyang tungkod.

²⁵At sinabi ni Yawe kay Moises: “Ibalik mo ang tungkod ni Aaron sa harap ng Kaban ng Kautusan, at ingatan bilang tanda sa mga rebeldeng ito upang hindi ko na marinig pa ang kanilang mga reklamo at hindi sila mamatay.” ²⁶Ginawa nga ni Moises ang iniutos ni Yawe.

Mga pari para sa bayan

²⁷Sinabi ng mga anak ng Israel kay Moises: “Mamamatay kaming lahat! Masasawi kami!” ²⁸Mamamatay ang sinumang lumapit sa Tirahan ni Yawe! Mamamatay ba kaming lahat?”

18 ¹Sinabi ni Yawe kay Aaron: “Ikaw at ang iyong mga anak kasama ang iyong sambahayan ang manananagot sa santuwaryo – ikaw at ang iyong mga anak ang mananagot sa sariling pagkapari. ²Palapitin mo rin ang mga kamag-anakan mo, ang tribu ng Levi na siyang tribu ng iyong ama. Isama sila at patulungin sa inyo ng mga anak mo sa paglilingkod sa Tolda ng Pahayag.

³Makikisali sila sa iyong paglilingkod at sa paglilingkod sa buong Tolda pero hindi sila lalapit sa mga bagay na sagrado o sa altar, at baka sila at kayo ay mamatay. ⁴Maisasama ninyo sila sa buong paglilingkod sa Toldang Tagpuan ngunit hindi na lalapit pa ang sinumang tagalabas.

⁵Kayo ang mamamahala sa paglilingkod sa santuwaryo at sa altar kaya di na muling babagsak ang Galit sa mga Israelita.

⁶Ako ang pumili ng iyong mga kapwa-Levita mula sa mga Israelita; ibinigay sila kay Yawe, kaya ibinibigay sila sa inyo para maglingkod sa Toldang Tagpuan. ⁷Tanging sa iyo at sa iyong mga anak lamang ang pagkapari sa lahat ng ginagawa sa altar o sa loob ng kurtina. Sa inyo ko ibinibigay ang pagkapari at mamamatay ang iba pang lalapit.”

Ang bahaging para sa mga pari

⁸Sinabi ni Yawe kay Aaron: “Ipinagkatiwala ko sa iyo ang aking bahagi sa mga banal na handog ng mga Israelita. Sa paghirang sa iyo at sa iyong mga anak, ibinigay ko sa inyo ang mga ito: panghabampanahong tuntunin ito. ⁹Ito ang